

FREDERICK FORSYTH

HET KUNSTWERK
KORT VERHAAL

AV
B

Over het boek

Een werkloze acteur verkoopt uit geldnood een oud schilderij. Het veilinghuis laat het schoonmaken en het blijkt om een kostbare Sassetta te gaan. Als ze het kunstwerk onderhands voor veel geld verkopen zonder de acteur zijn rechtmatige deel te geven, zint hij op wraak...

Over de auteur

Frederick Forsyth (1938) werkte als oorlogsverslaggever voor o.a. de BBC. Het idee voor zijn romandebuut *De dag van de Jakhals* (1971) kreeg hij nadat hij als

verslaggever in Parijs en Oost-Berlijn had gewerkt. Sindsdien combineert hij het schrijven van boeken met het schrijven van opiniestukken en columns.

Van dezelfde auteur

De dag van de Jakhals

Geheim dossier Odessa

De honden van de oorlog

Het alternatief van de duivel

Het Vierde Protocol

De verrader

Er zijn geen slangen in Ierland

De onderhandelaar

De vuist van God

Icoon

Het spook van Manhattan

De veteraan

De wreker

Kwade praktijken

De Afghaan

De Cobra

De Prediker

Frederick Forsyth

Het kunstwerk

A.W. Bruna Uitgevers

© Frederick Forsyth 2004

Dit verhaal is eerder verschenen in de
verzamelbundel *Kwade praktijken* (2004).

Oorspronkelijke titel

The Art of the Matter

Vertaling

Abbie Doeven

Omslagontwerp

Nico Richter

© 2014 A.W. Bruna Uitgevers, Utrecht

ISBN 978 90 449 7187 3

NUR 332

De regen viel als een traag bewegende muur op Hyde Park en dreef, gedragen door de zachte westenwind, in een grijs gordijn van vallend water over Park Lane en het smalle park waarin platanen de noord- en zuidwaartse rijstroken van elkaar scheidde. Onder de bladerloze bomen stond een natte man mistroostig te kijken. De ingang van de balzaal van het Grosvenor House Hotel werd helderverlicht door verschillende boogverlichtingen en het eindeloze geflits van camera's. Binnen was het warm, knus en droog. Op het vochtige trottoir onder de

luifel voor de deur stonden de geüniformeerde portiers, met hun glinsterende paraplu's in de aanslag, toen de limousines een voor een kwamen voorrijden. Wanneer de auto's voor de luifel stopten, snelde een van de mannen toe om de uitstappende film- of televisiester te beschermen tegen de regen tijdens een gebukte sprint van de auto naar de luifel. Daar konden ze hun rug weer rechten, hun gezicht weer voorzien van een geforceerde glimlach en de camera's trotseren. De paparazzi stonden tot op de huid doorweekt aan weerszijden van de luifel opgesteld en deden hun best om hun kostbare apparatuur zo goed

mogelijk te beschermen. Hun geschreeuw reikte tot aan de overkant van de weg, waar de man onder de bomen stond.

‘Hierheen, Michael. Deze kant op, Roger. Schitterende lach, Shakira. Heel mooi.’

De beroemdheden uit de filmwereld knikten welwillend, glimlachten naar de lenzen en daarmee naar hun verre fans, negeerden de weinige, in regenkleding gehulde handtekeningenjagers, vreemde hardnekkige fans met smekende ogen, en werden naar binnen geloodst. Daar zouden ze naar hun tafels worden gebracht, terwijl ze volop de tijd kregen om te stralen en begroetingen in ontvangst

te nemen, en dan zouden ze klaar zijn voor de jaarlijkse prijsuitreiking van de British Academy of Film and Television Arts.

Met een verlangende blik stond de kleine man onder de bomen toe te kijken. Ooit had hij erover gedroomd om er ook bij te zijn, als een ster van het witte doek, of op z'n minst als erkend expert op zijn eigen vakgebied. Maar hij wist dat het niet zo mocht zijn, niet meer; het was te laat. Al meer dan dertig jaar was hij acteur, vrijwel uitsluitend in films. Hij had er nu al in meer dan honderd gespeeld, was begonnen als figurant, zonder tekst, en had later kleine bijrollen gekregen, maar nooit een echte grote. Hij was zeven

minuten in beeld geweest als hotelportier, terwijl Peter Sellers hem voorbijliep; hij was de chauffeur van de legertruck geweest die Peter O'Toole een lift naar Cairo had gegeven; hij had een meter van Michael Palin vandaan gestaan, met een Romeinse lans inde aanslag; hij was de vliegtuigmonteur geweest die Christopher Plummer in een Spitfire had geholpen. Hij had de rol gespeeld van obers, kruiers en soldaten in elk bekend leger, vanaf de bijbel tot aan het Ardennen-offensief. Hij was taxichauffeur geweest, politieagent, tafelgenoot, de man die de straat oversteekt, de venter die als lokaas dient, en alles wat er verder nog te bedenken

viel. Maar het was altijd hetzelfde liedje geweest: een paar dagen op de set, tien seconden in beeld en... dat was het. Hij had iedere bekende ster aan het filmfirmament van nabij meegemaakt, de echte heren en de smeerlappen, de vriendelijke en de prima donna's. Hij wist dat hij elke rol moeiteloos en overtuigend kon spelen. Hij wist dat hij een menselijke kameleon was, maar niemand had ooit het talent waar hij zelf zo zeker van was herkend. Dus keek hij in de regen toe hoe zijn idolen voorbijschoten op weg naar hun avond van glitter en glamour, en later naar hun luxueuze appartementen en suites. Toen de laatste naar binnen was

gegaan en de lichten waren gedoofd, sjokte hij door de regen terug naar de bushalte bij Marble Arch en stond druipend in het middenpad, totdat hij een vijfhonderd meter voorbij zijn goedkope zit-slaapkamer in een buitenwijk tussen White City en Shepherd's Bush werd afgezet. Hij ontdeed zich van zijn doorweekte kleren, hulde zich in een oude badjas die hij had gejat in een hotel in Spanje (Man of La Mancha, met Peter O'Toole, hij was in deze film de stalknecht) en deed zijn kacheltje aan. Zijn natte kleren zouden tijdens de nacht geruisloos gestoomd worden, totdat ze tegen de ochtend alleen nog maar vochtig

zouden zijn. Hij wist dat hij platzak was, blut. Geen werk voor de komende weken; een beroep waar het aanbod veel groter was dan de vraag, zelfs als het om kleine mannen van middelbare leeftijd ging, en met niets in het vooruitzicht. Zijn telefoon was afgesloten, en als hij met zijn agent wilde spreken, zou hij er voor de zoveelste keer persoonlijk naartoe moeten gaan. Dat, besloot hij, zou hij de volgende ochtend doen. Hij zat te wachten. Hij zat altijd te wachten. Het was zijn lot. Eindelijk ging de deur van het kantoor open en kwam er iemand tevoorschijn die hij kende. Hij sprong op.

‘Hallo, Robert, ken je me nog?’

Trumpy.’

Robert Powell werd overrompeld en kon zich kennelijk zijn gezicht niet herinneren.

‘Die klus in Italië. Turijn. Ik bestuurde de taxi; jij zat achterin.’

Robert Powells grote gevoel voor humor redde de situatie. ‘Natuurlijk. Turijn. Dat is lang geleden. Hoe gaat het met je, Trumpy? Hoe staat het leven?’

‘Het gaat wel. Het kon slechter, ik heb niets te klagen. Ik kwam even langs om te zien of je-weet-wel-wie misschien iets voor me heeft.’

Powell keek naar het versleten shirt en de sjofele regenjas. ‘Vast wel. Fijn om je

weer eens te zien. Succes, Trumpy.’

‘Hetzelfde, ouwe jongen. We houden de moed erin.’

Ze gaven elkaar een hand en gingen uiteen. De agent deed zo vriendelijk mogelijk, maar er was geen werk. In Shepperton zou een kostuumdrama worden opgenomen, maar alle rollenwaren al verdeeld. Een zeer gewild beroep, met als enige onuitputtelijke brandstof optimisme en de kleine kans dat er morgen een grote rol zou komen. Terug in zijn kamer maakte Trumpy troosteloos de balans op. De Sociale Dienst zorgde voor een paar pond per week, maar Londen was duur. Zijn huisbaas, Koutzak is, had

net weer een hartig woordje met hem gesproken en hem nogmaals gezegd dat hij hem nog huurschuldig was, en dat zijn geduld niet zo onuitputtelijk was als de zon op zijn geboorte-eiland Cyprus. De zaken stonden er slecht voor; het kon eigenlijk niet slechter. Toen het waterige zonnetje achter de torenflats aan de overkant van de binnenplaats verdween, liep de acteur van middelbare leeftijd naar een kast en haalde er een in jute gewikkeld pakje uit. In de loop der jaren had hij zich vaak afgevraagd waarom hij het vervloekte ding steeds had bewaard. Het was immers helemaal zijn smaak niet. Het moest sentiment zijn geweest. Vijfendertig

jaar geleden, toen hij een broekie van twintig was – een jonge acteur die in de provincie optrad, levenslustig en enthousiast, en ervan overtuigd dat hij een ster zou worden – was het hem door zijn oudtante Millie nagelaten. Hij haalde het voorwerp uit zijn verpakking en bekeek het weer eens. Het was geen groot schilderij, ongeveer dertig bij dertig centimeter, de vergulde lijst niet meegerekend. Hij had het al die jaren ingepakt gelaten. Toen hij het kreeg, was het zo smerig geweest en had er al zo'n dikke laag vuil op gezeten dat de figuren nog slechts vage silhouetten waren, weinig meer dan schaduwen. Maar oudtante

Millie had hem altijd bezworen dat het wel eens iets waard zou kunnen zijn, maar dat was waarschijnlijk alleen maar ijdele hoop van een oude vrouw. Van de geschiedenis van het schilderij had hij geen flauwe notie. Maar het kleine olieverfschilderij had een heel lange geschiedenis. In 1870 was een dertigjarige Engelsman met enige kennis van de Italiaanse taal naar Florence geëmigreerd om met een kleine schenking van zijn vader daar zijn geluk te beproeven. Dat was in de tijd dat Groot-Brittannië op het hoogtepunt van zijn Victoriaanse gloriestond en de gouden soeverein van Hare Majesteit een munt was die vele

deuren kon openen. In Italië heerste daarentegen de gebruikelijke chaos. Binnen vijf jaar had de ondernemende Adrian Frobisher vier dingen bereikt. Hij had de overheerlijke wijnen van de heuvels van Chianti ontdekt en begon deze in grote vaten naar zijn geboorteland Engeland te exporteren, waarbij hij onder de prijs ging zitten van de vertrouwde Franse wijnen en de fundamenten legde voor een niet onaardig fortuin. Hij had een prachtig herenhuis gekocht, met een eigen koets en een stalknecht. Hij was getrouwd met de dochter van een vrij onbelangrijke plaatselijke edelman, en ter decoratie van zijn huis had hij onder

andere een klein olieverfschilderij gekocht in een tweedehands winkel op de kade in de buurt van de Ponte Vecchio. Hij kocht het niet omdat het van een bekende schilder was of hem direct opviel.

Integendeel, het zat onder het stof en stond ergens in een verborgen hoekje achter in de winkel. Hij kocht het omdat hij het mooi vond. Dertig jaar lang hing het in zijn bibliotheek – intussen was hij de Britse vice-consul voor Florence en sir Adrian geworden – en dertig jaar lang rookte hij daar, zittend onder het schilderij, elke avond na het diner een sigaar. In 1900 werd Florence getroffen door een cholera-epidemie. Een vande

slachtoffers was lady Frobisher, en na de begrafenis besloot de zestigjarige zakenman terug te keren naar het land van zijn voorvaderen. Hij verkocht alles en vestigde zich weer in Engeland, kocht een prachtig buitenhuis in Surrey, waar hij er negen personeelsleden op nahield. De jongste was een meisje uit het dorp, ene Millicent Gore, dat was ingehuurd als dienstmeisje. Uit Italië had sir Adrian bijna honderd kratten meegebracht en in één van deze kratten zat een klein en intussen verkleurd olieverfschilderij in een vergulde lijst. Omdat het zijn eerste geschenk aan lady Frobisher was geweest en zij het altijd mooi had gevonden, hing

hij het weer in de bibliotheek, waarde laag rook en vuil de eens zo heldere kleuren dof maakte, zodat het steeds moeilijker werd om de figuren op het schilderij te onderscheiden. De Eerste Wereldoorlog begon en eindigde, en de wereld veranderde. Sir Adrians fortuin slonk aanzienlijk toen hij in 1917 zijn aandelen inde Russische spoorwegen verloor. Na 1918 kreeg Groot-Brittannië een nieuw sociaal bestel. Een aantal personeelsleden werd ontslagen, maar Millicent Gore bleef. Ze werd van dienstmeisje gepromoveerd tot huishoudster en vanaf 1912 tot hoofd van de huishouding en enig lid van de huishoudelijke staf. In de

laatste zeven levensjaren van de verzwakte sir Adrian zorgde ze als een verpleegster voor hem, en toen hij in 1930 stierf, bleek hij haar in zijn testament te hebben bedacht. Ze had tot aan het eind van haar leven het recht een cottage te bewonen, plus een toelage waarvan ze een bescheiden leven kon leiden. De rest van zijn bezittingen werd geveild, alles behalve één voorwerp: een klein olieverfschilderij. Ze was hier erg trots op; het kwam uit een vreemd land, dat 'buitenland' werd genoemd; ze hing het op in de kleine zitkamer van haar huisje, vlak bij de open haard. Daar werd het nog vuiler. Mevrouw Gore bleef ongehuwd. Ze vulde haar tijd

met vrijwilligerswerk voor de dorpsgemeenschap en de kerk, en stierf in 1965; ze was toen vijftachtig. Haar broer was wel getrouwd en kreeg een zoon; en deze zou op zijn beurt een jongen verwekken, de enige achterneef van de oude dame. Toen ze stierf, had ze weinig na te laten, want het huisje en het kapitaalfonds vielen terug aan de nalatenschap van haar weldoener. Maar ze liet het schilderij na aan haar achterneef. Het duurde nog vijfendertigjaar voordat het vuile, vlekkerige, stoffige oude kunstwerk het daglichtweer zag, toen het in een maffe zit-slaapkamer in een straatje achter Shepherd's Bush werd uitgepakt.

De volgende ochtend meldde zijn eigenaar zich bij de balie van het prestigieuze veilinghuis Darcy. Hij hield een in jute gewikkeld pakje tegen zijn borst geklemd.

‘Ik heb begrepen dat u mensen die misschien iets van waarde hebbeneen gratis taxatierapport aanbiedt,’ zei hij tegen de jonge vrouw achter de balie. Ook zij keek naar het versleten shirt en de sjofele regenjas. Ze maakte een gebaar naar een deur waarop TAXATIES stond. Achter de deur was het minder chic dan in de entreehal. De acteur herhaalde zijn vraag. Ze pakte een formulier.

‘Uw naam, meneer?’

‘Mijn naam is Trumpington Gore. En

dit schilderij...’

‘Uw adres?’

Hij gaf zijn adres.

‘Telefoonnummer?’

‘Eh... geen telefoon.’

Ze keek hem even verbaasd aan, alsof hij had gezegd dat hij van Mars kwam.

‘Om wat voor kunstvoorwerp gaat het, meneer?’

‘Een olieverfschilderij.’

Langzaam werden hem de details – of het ontbreken daarvan – ontfutseld, terwijl ze steeds verveelder ging kijken. Leeftijd van het kunstwerken onbekend, school onbekend, periode onbekend, schilder onbekend, land vermoedelijk Italië. Het

meisje van Taxaties was smoorverliefd op een jonge vent van Classic Wines en ze wist dat hij nu koffiedronk in café Uno net om de hoek. Als dit vervelende mannetje met zijn afschuwelijke kladderwerkweg zou gaan, kon ze er even met een vriendin tussenuit knijpen en quasi-toevallig aan het tafeltje naast haar adonis aanschuiven. ‘En tot slot, meneer: hoeveel denkt u dat het waard is?’

‘Ik weet het niet. Daarvoor ben ik hier.’

‘We moeten een schatting van de klant noteren, meneer. Voor de verzekering. Wat vindt u van honderd pond?’

‘Prima. Wanneer kan ik bericht van u verwachten?’

‘Te zijner tijd, meneer. De opslagruimte ligt vol met stukken die nog moeten worden bekeken. Het zal enige tijd duren.’

Het was duidelijk dat ze zelf van mening was dat één blik voldoende zou zijn. Mijn god, de rotzooi die sommige mensen haar kwamen brengen, terwijl ze dachten dat ze een Ming-bord op zolder hadden gevonden. Vijf minuten later had Trumpington Gore het formulier ondertekend, zijn kopie in ontvangst genomen, het in jute gewikkelde pakje achtergelaten en stond hij weer in een van de straten van Knightsbridge. Nog steeds platzak. Hij liep terug naar huis. Het in jute verpakte schilderij werd in het

souterrain gedeponerd, waar het een labeltje kreeg met het nummer D-1601.

December

Er gingen twintig dagen voorbij, en nog steeds stond D-1601 in zijn juteverpakking tegen de muur in het souterrain, en nog steeds wachtte Trumpington Gore op antwoord. De verklaring voor het oponthoud was simpel: werkachterstand. Zoals bij alle grote kunstveilinghuizen was ruim negentig procent van de schilderijen, het porselein, sieraden, goede wijnen, jachtgeweren en meubilair dat het Huis van Darcy te koop

aanbod, afkomstig uit hun bekende en goed na te trekken bronnen. In de catalogus werd vaak naar de bron of herkomst verwezen. ‘Eigendom van een edelman’ was een veelvoorkomende introductie voor een mooi kunstwerk, ‘Uit de nalatenschap van wijlen...’ was ook niet ongebruikelijk. Er waren mensen die ertegen waren om het publiek een gratis taxatie aan te bieden, omdat er dan te veel tijdrovende rommel werd ingebracht en te weinig echte kunst. Maar de dienstverlening was in het leven geroepen door de stichter sir George Darcy, en de traditie bleef in stand. Een enkele keer hadden een paar uit het niets opduikende

optimisten het geluk dat de oude zilveren snuifdoos van grootvader een zeldzaam en kostbaar stuk bleek te zijn, maar zoiets kwam niet vaak voor.

Op de afdeling Oude Meesters werd de tweewekelijkse bijeenkomst van het Inspectiecomité gehouden, voorgezeten door het afdelingshoofd, de kritische Sebastian Mortlake met zijn eeuwige vlinderdasje. Hij werd geassisteerd door twee medewerkers. Sebastian had besloten om in de tien dagen die hun nog restten voor Kerstmis de hele achterstand weg te werken. Deze werkwijze bleek vijf dagen van vrijwel voortdurend overleg te kosten, totdat hij en zijn collega's er genoeg van

hadden. Mortlake baseerde zijn oordeel op de dikke stapel formulieren die op het moment van afgifte waren ingevuld.

Boven aan zijn prioriteitenlijstje stonden de voorwerpen waarvan de kunstenaar gemakkelijk te identificeren was. De uiteindelijke samenstellers van de catalogus zouden dan tenminste een naam en een datum hebben, en het onderwerp was natuurlijk in één oogopslag duidelijk. Wat hij als verkoopbaar selecteerde, werd apart gezet. Een secretaresse zou de eigenaar schriftelijk vragen of hij op basis van de voorgestelde waarde tot verkoop wilde overgaan. Wanneer de eigenaar akkoord ging, was hij gebonden aan de op

het originele formulier vermeldde voorwaarde dat het schilderij niet ergens anders kon worden aangeboden. Als het antwoord ontkennend was, zou de eigenaar worden verzocht het werk onmiddellijk te komen ophalen. Opslag kost immers geld. Wanneer de selectie eenmaal was gemaakt en de eigenaar zijn fiat had gegeven om tot verkoop over te gaan, kon Mortlake het opnemen in de lijst van veilingstukken en kon de catalogus worden samengesteld. De minder belangrijke werken van minder belangrijke kunstenaars, die de waterige blik van Sebastian Mortlake nauwelijks waard waren, werden bestempeld als

‘alleraardigst’, wat betekende ‘als je van dat soort dingen houdt’, of: ‘opmerkelijk’, wat betekende ‘dit moet naeen heel zware lunch zijn gemaakt’. Na bijna driehonderd schilderwerken te hebben bekeken, hadden Mortlake en zijn twee assistenten het grootste gedeelte van de huis-,tuin- en keukenaanbiedingen afgehandeld. Hij had er maar tien uitgekozen, waaronder één verrassend schilderij van de Van Ostadeschool uit Nederland, maar helaas niet van Adriaen zelf. Een leerling, maar acceptabel. Sebastian Mortlake had er altijd een hekel aan gehad om voor het Huis van Darcy iets uit te kiezen met een verkoopwaarde beneden de

vijfduizendpond. Grote panden in Knightsbridge kosten veel geld, en een provisie over minder dan vijfduizend pond zou niet zoveel bijdragen aan de overheadkosten. Minder vooraanstaande huizen mochten dan in zijn voor schilderijen die voor duizend pond werden aangeboden, maar niet het Huis van Darcy. Bovendien zou de aanstaande veiling van eind januari toch al een grote zijn. Toen het op de vijfde dag tijd werd voor de lunch, rekte Sebastian Mortlake zich uit en wreef in zijn ogen. Hij had tweehonderdnegentigprutswerken bekeken en tevergeefs naar een verborgen schat gezocht. Maar meer dan 'acceptabel' kon

misschien ook niet worden verwacht.

Zoals hij altijd tegen zijn personeel zei: 'We moeten plezier hebben in ons werk, maar we zijn geen liefdadigheidsinstelling.'

'Hoeveel nog, Benny?' riep hij over zijn schouder naar de jongere taxateur achter hem.

'Nog maar vierenzeventig, Sebastian,' antwoordde de jongeman. Hij sprak hem aan met zijn voornaam, waar Mortlake op stond om een sfeer van kameraadschap in zijn 'team' te creëren. Zelfs de secretaresses noemden hem bij zijn voornaam; alleen kruiers, die zelf wel bij de voornaam werden genoemd, spraken

hem aan met meneer. ‘Nog iets interessants?’

‘Niet echt. Niets met een signatuur, periode, leeftijd, school of herkomst.’

‘Met andere woorden: hobbyisten. Kom je morgen?’

‘Ja, ik denk het wel. Nog een beetje opruimen.’

‘Goed zo, Benny. Ik ga nu naar de bestuurslunch en daarna naar mijn buitenhuis. Handel jij het verder voor me af? Je weet wat de bedoeling is: een aardige, beleefde brief, een symbolisch taxatierapport, allesdoor Deirdre laten uitdraaien, en dan kunnen ze nog allemaal met de laatste post mee.’

En met een opgewekt ‘Gelukkig kerstfeest, jongens en meisjes!’ was hij weg. Enkele minuten later deden zijn twee assistenten hetzelfde. Benny zorgde ervoor dat de laatste partij schilderijen die net waren geïnspecteerd (en afgewezen) werden teruggebracht naar het souterrain en de laatste vierenveertig naar boven werden gebracht, naar de veel beter verlichte inspectiekamer. Hij zou er die middag een paar bekijken en de volgende dag de laatste partij afhandelen, voordat hij naar huis zou gaan om kerst te vieren. Hij viste een paar lunchbonnetjes uit zijn zak en liep richting de kantine. Die middag gingen er dertig van de resterende

huis-, tuin- en keukenexemplaren door zijn vingers, en vervolgens ging hij naar huis, naar zijn flat in de noordelijke, dat wil zeggen, de goedkopere wijk van Ladbroke Grove. De aanwezigheid van de vijftwintigjarige Benny Evans in het Huis van Darcy was op zichzelf meer een kwestie van volharding dan van vooruitzichten. Het personeel dat op de voorgrond trad, degenen die daadwerkelijk in aanraking kwamen met het publiek en door de kijkzalen paradeerden, waren stijlvol geklede en goedgebekte ijdeluiten. De vrouwelijke werknemers bestonden uit jonge, zeer representatieve soortgenoten. Zo waren er de geüniformeerde portiers en

zaalwachters, en de in overall geklede kruiers, degenen die tilden en sjouwden, hesen en met lorries rondreden, veilingstukken binnenbrachten en weer weghaalden. Achter de coulissen bevonden zich de experts en de aristocraten; onder hen waren de taxateurs, zonder wier kundigheid het hele gebouw in elkaar zou storten. Zij waren degenen met de scherpe blik en het sterke geheugen, degenen die in één oogopslag het kaf van het koren konden scheiden, de kunst van de kitsch, het waardeloze van het waardevolle. Onder de oudere gezagsdragers waren de Sebastian Mortlakes kleine monarchen, en zij

konden zich, op grond van alle kennis die ze in die dertig jaar hadden opgedaan, diverse grillen permitteren. Benny Evans was anders, en de bedrieglijk listige Mortlake had ontdekt waarom, en dat was de verklaring voor Benny's aanwezigheid. Hij paste niet in zijn rol, en in de wereld van de Londense kunstkringen is het van wezenlijk belang om je rol te spelen. Hij had geen academische titel, hij had geen allure. Zijn haar zat in slordige plukken, waaraan geen enkele kapper in Jermyn Street veel eer kon behalen, zelfs niet als hij daar de kans toe zou hebben gekregen. Toen hij zich in Knightsbridge aandiende, was het gebroken neusstukje van zijn

plastic ziekenfondsbrilletje gerepareerd met leukoplast. Hij hoefde zich niet om te kleden voor casual friday; zo was hij altijd gekleed. Hij sprak met een zwaar accent. Tijdens het sollicitatiegesprek had Sebastian Mortlake gefascineerd toegekeken. Pas toen hij de jongen had getest op zijn kennis van renaissancekunst, had hij hem, ondanks zijn uiterlijk en de sarcastische opmerkingen van zijn collega's, aangenomen. Benny Evans kwam uit een klein rijtjeshuis in een achterbuurt in Bootle en was de zoon van een fabrieksarbeider. Hij was geen uitblinker op de lagere school, behaalde als middelmatige leerling zijn einddiploma

en had nooit verder geleerd. Maar toen hij zeven was, gebeurde er iets wat dit alles onbelangrijk maakte. Zijn leraar kunstgeschiedenis liet hem een boek zien. Het bevatte gekleurde platen, en om een of andere reden keek het kind er in opperste verwondering naar. Er waren schilderijen van jonge vrouwen die een baby'tje vasthielden, met achter hen zwevende engelen. Het jongetje uit Bootle had zojuist zijn eerste madonna met kind van een Florentijnse meester gezien. Sindsdien was zijn honger niet meer te stillen. Hij bracht dagen door in de openbare bibliotheek en bekeek de werken van Giotto, Rafaël, Titiaan, Botticelli,

Tintoretto en Tiepolo. Wanneer zijn kameraadjes goedkope hamburgers verslonden, nam hij de werken van de grootheden Michelangelo en Leonardo da Vinci in zich op. Als tiener waste hij auto's, bracht kranten rond en liet honden uit, en met het geld liftte hij door Europa om het Uffizi en het Pitti te zien. Na de Italianen maakte hij een studie van de Spanjaarden, ging liftend naar Toledo om twee dagen in de kathedraal naar Velazquez, Zurbaranen Murillo te kijken. Vervolgens verzadigde hij zich aan de Duitse, Nederlandse en Vlaamse scholen. Toen hij tweeëntwintig werd, had hij nog steeds geen cent op zak, maar was hij wel

een wandelende encyclopedie van de klassieke kunsten. Dat was wat Sebastian Mortlake had gezien, terwijl hij de jonge sollicitant rondleidde door de galerijen die uitkwamen op de grote zaal. Maar zelfs de fatterige en uitgekookte Mortlake had iets over het hoofd gezien. Intuïtie – je hebt het of je hebt het niet. De sjofele jongen uit de achterbuurt van Bootle had het, en niemand wist het, ook hijzelf niet. Met nog veertien schilderijen te inspecteren kwam hij de volgende dag in een bijna leeg gebouw op zijn werk. Technisch gesproken was het nog open; de portier stond bij de deur, maar hij had maar weinig mensen te begroeten. Benny Evans

ging terug naar de inspectiekamer en begon aan de laatste veertien exemplaren. Ze waren van verschillende afmetingen en zaten in allerlei soorten verpakkingen. De twee na laatste zat in een soort jutezak. Terloops zag hij dat het nummer D-1601 was. Toen hij het bekeek, schrok hij van de staat waarin het verkeerde. De lagen vuil waaronder de oorspronkelijke afbeelding verscholen lag. Het was moeilijk te zien wat het ooit had voorgesteld. Hij draaide het om. Hout, een paneel. Vreemd. Nog vreemder: het was geen eiken. In Noord-Europa gebruikte men voornamelijk eiken wanneer er op hout werd geschilderd. In

Italië waren geen eikenbomen. Kon dit populierenhout zijn? Hij nam het schilderijtje mee naar een lessenaar en zette er een felle lamp op in een poging iets te kunnen ontwaren door de laag vuil die was ontstaan door meer dan een eeuw sigarenrook. Hij zag een zittend vrouwenfiguur, maar geen kind. Een man boog zich over haar heen en zij keek naar hem op. Een klein, petieterig rozenknopje van een mond, een rond, gewelfd voorhoofd. Zijn ogen deden pijn van het licht. Hij veranderde de invalshoek en bestudeerde de mannenfiguur. Er was iets wat bij hem een belletje deed rinkelen: de houding, de lichaamstaal... De man zei

iets, maakte een gebaar met zijn hand en de vrouw was in zijn ban, luisterde geboeid. Er was iets in de manier waarop de vingers gebogen waren. Had hij deze gebogen vingers niet ergens eerder gezien? Maar wat de doorslag gaf, was het gezicht van de man. Hij had een kleine, samengetrokken mond en drie minuscule verticale rimpels boven de ogen. Waar had hij eerder kleine, verticale – en geen horizontale – lijnen op een voorhoofd gezien? Hij wist zeker dat hij dat eerder gezien had, maar kon zich niet herinneren waar of wanneer. Hij keek naar het formulier. Ene T. Gore. Geen telefoonnummer. Verdomme. Hij legde de

twee laatste schilderijen als waardeloze rommel terzijde, pakte de stapel formulieren en ging naar Deirdre, de enige secretaresse die nog op de afdeling was. Hij dicteerde de gebruikelijke brief van 'het spijt ons' en gaf haar de stapel formulieren. Op elk hiervan stond de taxatiewaarde van het aangeboden en afgewezen schilderij, alsmede naam en adres van de eigenaar. Hoewel er drieënveertig formulieren waren, zette de computer op elke brief een andere naam en waarde, maar de rest van de tekst was hetzelfde. Hij wist slechts weinig van computers. Het lukte hem net om ze aan te zetten en het toetsenbord te bedienen,

maar de subtielere details ontgingen hem. Na tien minuten was Deirdre al vliegensvlug aan de enveloppen begonnen. Benny wenste haar vrolijk Kerstmis en vertrok. Zoals gewoonlijk nam hij de bus naar de eindhalte van Ladbroke Grove. Er hing een dreiging van sneeuw en hagel in de lucht. De wekker naast zijn bed vertelde hem dat het twee uur 's ochtends was toen hij wakker werd. Naast zich voelde hij de sexy warmte van Julie. Ze hadden voor het slapengaan gevreeën, en dat was meestal een garantie voor een droomloze nacht. En toch was hij wakker en draaide zijn brein op volle toeren, alsof een diep begraven gedachteproces hem uit

zijn sluimer had gehaald. Hij probeerde te bedenken wat hem, afgezien van Julie, had beziggehouden toen hij drie uur geleden was ingedommeld. Het beeld van het in jute gewikkelde schilderijkwam bij hem boven. Zijn hoofd schoot omhoog van het kussen. Julie kreunde in haar slaap van ergernis. Hij ging rechtop zitten en slingerde vier woorden de hem omringende duisternis in: 'Verdomme nog aan toe.'

De volgende ochtend, 23 december, ging hij terug naar het Huis van Darcy, en ditmaal was het echt gesloten. Hij liet zichzelf binnen via een dienstingang. De bibliotheek van de oude meesters was wat

hij nodig had. De deur ging open door een elektronisch cijferpaneel en hij wist het nummer. Hij bleef een uur binnen en kwam er weer uit met drie naslagwerken.

Die nam hij mee naar de inspectiekamer. Het in jute gewikkelde pakketje lag nog steeds op de hoge plank waar hij het had achtergelaten.

Hij zette de sterke lamp weer aan en leende een vergrootglas uit de bureaula van Sebastian Mortlake. Met de boeken en het vergrootglas vergeleek hij het gezicht van de voorovergebogen man met andere, die van het penseel van de schilder in de naslagwerken kwamen. Ineen hiervan stond een monnik of heilige; een

bruin gewaad, een geschoren kruin, een rond, gewelfd voorhoofd en drie minuscule verticale lijnen van bezorgdheid of diep gepeins, vlak boven en tussen de ogen.

Toen hij klaar was, bleef hij in gedachten verzonken zitten, alsof hij over een steen was gestruikeld en misschien de mijnen van koning Salomo had ontdekt. Hij vroeg zich af wat hij moest doen. Er was niets bewezen. Hij kon het mis hebben. Het schilderij was ontzettend vuil. Maar hij moest op z'n minst de directie op de hoogte stellen.

Hij wikkelde het schilderij weer in de lap jute en liet het op Mortlakes bureau

liggen. Toen ging hij naar de typekamer, zette Deirdres computer aan en probeerde uit te vinden hoe hij werkte. Na een uur was hij begonnen vinger voor vinger een brief te typen.

Toen hij klaar was, vroeg hij de computer beleefd om twee afdrukken te maken, en dat deed hij. In een la vond hij enveloppen; op de ene schreef hij met de hand het adres van Sebastian en op de andere dat van de vicevoorzitter en algemeen directeur, de edelachtbare Peregrine Slade. De eerste legde hij naast het schilderij op het bureau van zijn chef, de tweede schoof hij onder de deur van Slades gesloten kantoor. Toen ging hij

naar huis.

Dat Peregrine Slade nog zo kort voor de kerst zou teruggaan naar zijn kantoor was ongebruikelijk, maar wel verklaarbaar. Hij woonde direct om de hoek; zijn vrouw, lady Eleanor, was vrijwel permanent in hun huis in Hampshire en werd nu omringd door haar vreselijke familie. Hij had haar al gezegd dat hij niet eerder kon komen dan kerstavond.

Dit zou de kwelling om met kerst gastheer voor haar familie te spelen bekorten. Daar kwam nog bij dat hij nog wat wilde rondneuzen in een paarzaken van zijn collega's, en daar had hij privacy voor nodig. Hij liet zichzelf binnen via

dezelfde dienstingang waardoor Benny Evans een uur tevoren het gebouw had verlaten. In het gebouw was het aangenaam warm – de verwarming werd tijdens de korte vakantie niet uitgezet – en bepaalde afdelingen waren zwaar beveiligd, waaronder zijn eigen kantoor. Hij schakelde het systeem voor zijn kamer uit en liep via het kantoortje van de afwezige Priscilla Bates naar zijn heiligdom. Hier deed hij zijn jasje uit, haalde zijn laptop uit zijn attachékoffertje en sloot hem aan. Hij zag dat er twee mailtjes waren binnengekomen, maar die zou hij later afhandelen. Eerst wilde hij een kop thee. Natuurlijk zette mevrouw

Bates die altijd voor hem, maar nu ze er niet was, moest hij het zelf doen. Hij keek in haar kast op zoek naar de waterkoker. Earl Grey, een porseleinen kopje en een schijfje citroen. Hij vond één citroen en een mes. Terwijl hij zocht naar een stopcontact voor de waterkoker, zag hij dat er bij de deur een brief op het tapijt lag. Terwijl het water aan de kook kwam, pakte hij de brief en legde hem op zijn bureau. Met een kop thee in zijn hand ging hij terug naar zijn eigen kantoor en las de twee mailtjes. Geen van beide waren ze zo belangrijk dat ze niet tot volgend jaar konden wachten. Na via een reeks toegangscode te hebben ingelogd

begon hij de databasebestanden van de afdelingshoofden en zijn medebestuurders door te snuffelen.

Toen zijn nieuwsgierigheid was bevredigd, keerden zijn gedachten terug naar zijn privéproblemen. Ondanks een behoorlijk salaris was Peregrine Slade geen rijk man. Als jongste zoon van een graaf – vandaar zijn titel – had hij niets geërfd.

Hij was getrouwd met de dochter van een hertog, die humeurig en verwend bleek te zijn, en ervan overtuigd was dat ze recht had op een groot buitenhuis in Hampshire, met daaromheen een lap grond en een stal met zeer kostbare paarden.

Lady Eleanor was niet goedkoop. Ze verschaftte hem echter directe toegang tot de crème de la crème van de society, wat zakelijk gezien vaak heel gunstig was.

Daarnaast kon hij er nog een mooie flat in Knightsbridge op na houden, onder het voorwendsel dat hij die nodig had voor zijn werk bij Darcy. De invloed van zijn schoonvader had hem verzekerd van een baan bij Darcy en zijn uiteindelijke promotie tot vicevoorzitter onder de vormelijke en cynische hertog van Gateshead, die de voorzittersstoel van het bestuur bekleedde. Slimme investeringen hadden hem welgesteld kunnen maken, maar hij stond erop zijn zaken zelf te

regelen, en dit was het slechtste wat hij ooit had kunnen doen. Niet wetend dat de buitenlandse valutamarkten beter aan de slimme jongens konden worden overgelaten, had hij grof geïnvesteerd in de euro en die in twee jaar dertig procent in waarde zien dalen. Erger nog, hij had hiervoor een grote lening afgesloten, en zijn schuldeisers hadden fijntjes het woord 'executie' laten vallen. Kortom, hij zat zwaar in de schulden.

Ten slotte was er nog zijn maîtresse in Londen, zijn kleine zonde, een dwangmatige gewoonte waarmee hij niet kon breken, en afgrijselijk kostbaar. Zijn oog viel op de brief. Hij zat in een Darcy-

envelop, was daarom interne post, en was aan hem geadresseerd in een handschrift dat hij niet herkende. Had die gek geen computer kunnen gebruiken of een secretaresse kunnen vinden? Hij moest in de loop van de dag zijn afgeleverd, want anders had mevrouw Bates hem gisteravond wel gezien. Hij werd nieuwsgierig.

Wie werkte er nog 's avonds laat? Wie was hier voor hem geweest? Hij scheurde de envelop open. De schrijver was blijkbaar niet erg handig met de computer. De alinea's waren niet goed ingedeeld, het 'Geachte heer Slade' was met de hand geschreven en hij was

ondertekend met Benjamin Evans. Hij kende de man niet. Hij keek naar het briefhoofd. Afdeling Oude Meesters. Natuurlijk weer een stomme klacht van het personeel. Hij begon te lezen. Bij de derde alinea werd het ten slotte interessant: Ik geloof niet dat het een fragment kan zijn dat van een veel groter altaarstuk is afgebroken, vanwege de vorm en omdat de randen van het paneel nergens laten zien dat het van een groter stuk afkomstig is. Maar het zou een op zichzelf staand religieus schilderij kunnen zijn, dat een welgestelde koopman misschien voor zijn eigen huis heeft aangekocht. Zelfs door de waas van

ettelijke eeuwen vuil en aanslag heen lijkt het enige gelijkenissen te vertonen met werken van... Toen hij de naam zag, verslikte Peregrine Slade zich en morste Earl Grey over zijn Sulka-das. Ik ben van mening dat het, ondanks de onkosten, de moeite waard zou zijn om het schilderij te laten schoonmaken en restaureren en, als de voorstelling dan duidelijker zichtbaar is, professor Colensote vragen het te onderzoeken op zijn mogelijke authenticiteit.

Slade las de brief nog drie keer over. In het gebouw in Knightsbridge was alleen nog zijn kamer verlicht, terwijl hij nadacht over wat hij zou kunnen doen. Op zijn

computer klikte hij
VERKOOPGEGEVENS aan, om te
kijken wie het had binnengebracht. T.
Gore. Een man zonder telefoon, zonder
fax en zonder e-mailadres. Een adres dat
typisch thuishoorde in een armoedige wijk
met goedkope zit-slaapkamers. Het ging
dus om een armoedzaaier, en hij was zeker
een onnozele hals. Dan was er nog
Benjamin Evans. Hmm. Onder de
handtekening eindigde de brief met de
woorden: CC: Sebastian Mortlake.
Peregrine Slade stond op.

Binnen tien minuten was hij weer terug
van de afdeling Oude Meesters met het in
jute gewikkelde pak en de tweede brief.

De laatste kon later worden verbrand. Dit was absoluut een zaak voor de vicevoorzitter.

Op dat moment ging zijn mobiele telefoon.

‘Perry?’

Hij herkende de stem onmiddellijk. Een beetje gemaakt maar hees, en zijn mond werd droog.

‘Ja.’

‘Je weet zeker wel met wie je spreekt?’

‘Ja, Marina.’

‘Wat zei je?’

‘Sorry. Ja, mevrouw Marina.’

‘Dat is beter, Perry. Ik hou er niet van als iemand me bij mijn voornaam

aanspreekt. Daar zul je voor moeten boeten.'

'Het spijt me echt heel erg, mevrouw Marina.'

'Het is al meer dan een week geleden dat je hier bent geweest. Mmm?'

'Dat komt door de kerstdrukte.'

'En intussen ben je zeker een heel stout jongetje geweest, he` Perry?'

'Ja, mevrouw Marina.'

Vlinders fladderden in zijn buik en het zweet stond in zijn handen.

'Dan denk ik dat we daar iets aan moeten doen, vind je ook niet, Perry?'

'Als u dat vindt, mevrouw Marina.'

'O zeker, Perry, zeker vind ik dat.'

Klokslag zeven uur, jongen. En kom niet te laat. Je weet dat ik een hekel heb aan wachten wanneer ik opgewonden ben.'

De verbinding werd verbroken. Zijn handen trilden. Ze joeg hem altijd de stuipen op het lijf, al hoorde hij alleen maar haar stem aan de andere kant van de lijn. Maar daar, en om wat erachteraan kwam, ging het nu net om.

Januari

'Mijn beste Perry, ik ben onder de indruk en geïntrigeerd. Vanwaar deze overdadige lunch en zo vroeg in het jaar? Niet dat ik me wil beklagen.'

Ze zaten in Peregrine Slades club, vlak achter St. James Street. Het was 4 januari; het volk had zich te goed gedaan en ging weer schoorvoetend aan het werk. Slade was de gastheer en Reggie Fanshawe, eigenaar van de Fanshawe Galerie in Pont Street, keek goedkeurend naar de Beychevelle die Slade had besteld.

Slade glimlachte, schudde zijn hoofd en gaf te kennen dat er nog meer gasten waren, die net iets te dichtbij zaten om voldoende privacy te garanderen. Fanshawe begreep wat hij bedoelde.

‘Nu ben ik nog meer geïntrigeerd. Moet ik mijn nieuwsgierigheid bedwingen tot aan de koffie?’

Ze dronken hun koffie in alle eenzaamheid in de bibliotheek boven. Slade legde in het kort uit dat er zes weken geleden een volslagenonbekende was binnen komen lopen, met een onbeschrijflijk vies oud schilderij dat volgens hem van enige waarde zou kunnen zijn. Door stom toeval, en door een te grote werkdruk op de afdeling Oude Meesters, was het slechts één persoon onder ogen gekomen, een jonge, maar kennelijk zeer schrandere taxateur.

Hij schoof de galeriehouder het rapport van Evans toe. Fanshawe las het, zette zijn glas oude port neer om niet te morsen en zei: 'Grote God.' Voor het geval de

Almachtige het niet zou hebben gehoord, zei hij het nog eens.

‘Het is duidelijk dat je moet doen wat hij voorstelt.’

‘Niet helemaal,’ zei Slade. Behoedzaam legde hij uit wat hij in gedachten had. Fanshawes koffie werd koud en zijn port bleef onaangeroerd.

‘Er bestaat blijkbaar een kopie van deze brief. Wat zal Sebastian Mortlake ervan zeggen?’

‘De kopie is verbrand. Sebastian is gisteren naar het platteland vertrokken.’

‘Het bestand over het schilderij zal nog in de computer zitten.’

‘Nu niet meer. Ik heb het gisteren laten

wissen door een IT-expert. Dat gedeelte van de database bestaat niet meer.'

'Waar is het schilderij nu?'

'Veilig in mijn kantoor. Achter slot en grendel.'

'Wanneer is je volgende verkoop van Oude Meesters ook alweer?'

'De vierentwintigste.'

'Die jongeman. Hij zal me zien, hij zal protesteren bij Sebastian Mortlake, die hem ook nog wel eens zou kunnen geloven.'

'Niet als hij in het noorden van Schotland zit. Ik heb daar iemand wiens hulp ik kan inroepen.'

'Maar als het schilderij niet is

afgewezen en niet aan de eigenaar is geretourneerd, moet er een taxatierapport zijn.’

‘Dat is er ook.’

Slade haalde nog een vel papier uit zijn zak en overhandigde het aan Fanshawe. De galeriehouder las de verbloemende tekst, die verwees naar een werk, waarschijnlijk vroeg-Florentijns, kunstenaar onbekend, titel onbekend, herkomst onbekend. Getaxeerd tussen de vijf- en zeventuizend pond. Hij leunde achterover, hief zijn glas port en zei: ‘Die afrommelingen die ik je op school heb gegeven moeten toch enig effect hebben gehad, Perry. Je gaat even recht op je doel

af als een korteafstandsrocket. Oké, het staat genoteerd.'

Twee dagen later ontving Trumington Gore een brief. Hij was van het Huis van Darcy. Hij was niet ondertekend, maar was voorzien van een stempel van de afdeling Oude Meesters. Hem werd gevraagd om een bijgesloten formulier te ondertekenen, waarmee de veilingmeesters werden gemachtigd om over te gaan tot de verkoop van zijn schilderij, dat ze taxeerden op een waarde van vijf- tot zeventuizendpond. Er was een envelop met postzegel ingesloten. Wat hij niet wist, was dat de brief ongeopend naar het bureau van Peregrine Slade zou worden

gebracht. Hij was opgetogen. Met vijfduizend pond kon hij weer een halfjaar vooruit, waarin hij zonder enige twijfel werk zou vinden als acteur.

De zomer was een goede tijd om films te maken op buitenlocaties. Hij ondertekende het machtigingsformulier en stuurde het terug. Op de twintigste van dezelfde maand belde Peregrine Slade het afdelingshoofd van Oude Meesters.

‘Sebastian, ik zit een beetje krap in mijn tijd en ik vraag me af of je mij een plezier wilt doen.’

‘Maar natuurlijk, als ik dat kan, Perry. Waar gaat het om?’

‘Ik heb een heel oude vriend die een

huis in Schotland heeft. Hij is een beetje verstrooid en is de vervaldatum van de verzekering van zijn schilderijen straal vergeten. Aan het eind van de maand moeten ze opnieuw worden verzekerd. Die gladjakkers van zijn verzekeringsmaatschappij maken het hem niet gemakkelijk. Zonder een hertaxatie willen ze de schilderijen niet opnieuw verzekeren.'

Taxatierapporten opstellen ten behoeve van de verzekering van aanzienlijk een minder aanzienlijke kunstcollecties was een dienstverlening die regelmatig door alle grote veilinghuizen in Londen werd verleend. Dat was natuurlijk niet gratis.

Maar meestal zat er veel meer tijd tussen de aanvraag en de taxatie zelf.

‘Het is hier razend druk, Perry. Over vier dagen is de grote veiling en we werken ons hier uit de naad. Kan het niet wachten?’

‘Om je de waarheid te zeggen, nee. Wat zou je zeggen van die jonge knaap die je een paar jaar geleden hebt aangenomen?’

‘Benny? Hoezo?’

‘Zou hij voldoende ingewerkt zijn om deze zaak af te handelen? Zo’n grote collectie is het niet. Hoofdzakelijk oude portretten uit de tijd van Jacobus. Hij zou van ons laatste taxatierapport uit kunnen

gaan, er iets aan toevoegen, en klaar is Kees. Het is maar voor de verzekering.’

‘Nou ja, goed dan.’

Op de tweeëntwintigste vertrok Benny Evans met de nachttrein naar Caithness, in het uiterste noorden van Schotland. Hij zou een week wegblijven.

Op de ochtend van de veiling, die Slade zelf zou leiden, zei hij tegen Mortlake dat er een extra nummer zou zijn; het stond niet in de catalogus, een nakomertje.

Mortlake was verbijsterd. ‘Wat voor extra nummer?’

‘Een kladderwerkje dat misschien Florentijns was. Een van die huis-,tuin- en keukendingen die jouw jonge vriend

Evans behandelt. De staartjes die hij moest afhandelen toen jij met vakantie ging.’

‘Daar heeft hij me niets van verteld. Ik dacht dat ze allemaal naar de eigenaar waren teruggestuurd.’

‘Dat is mijn fout. Ik ben het glad vergeten. Hij moet het ook vergeten zijn. Vlak voor kerst was ik toevallig op de zaak om nog wat dingetjes af te handelen. Ik zag hem in de gang en vroeg hem wat hij aan het doen was. Hij zei dat jij hem had gevraagd naar de laatste veertig ingeleverde stukken te kijken.’

‘Dat is waar,’ zei Mortlake. ‘Nou, er was er een dat misschien wel iets waard zou

kunnen zijn. Ik heb het meegenomen om ernaar te kijken, werd toen afgeleid, heb het in mijn kantoor laten liggen en er later niet meer aan gedacht.'

Hij gaf Mortlake de bescheiden taxatie, die zogenaamd van Benny Evans kwam en waar inderdaad zijn handtekening onder stond, liet hem aan het afdelingshoofd van Oude Meesters lezen en kreeg hem vervolgens weer terug.

'Maar hebben we een machtiging?'

'O, ja zeker. Ik heb de eigenaar gisteren gebeld, toen ik het ding nog in mijn kantoor zag liggen. Hij was dolblij en heeft gisteravond de machtiging doorgefaxt.'

Sebastian Mortlake had die ochtend heel wat meer op zijn bordje liggen dan een anoniem kladderwerkje dat werd getaxeerd op een waarde die dicht bij zijn eigen uitgangsprijs van vijfduizend pond lag. Een van zijn klapstukken was een Veronese, samen met een Di Rodolfo en een Sano di Pietro. Brommend gaf hij zijn toestemming en haastte zich naar de veilingzaal om te kijken of alles goed verliep. Om tien uur precies besteeg Peregrine Slade zijn spreekgestoelte, nam zijn hamer ter hand, en de veiling begon.

Hij vond het heerlijk om de belangrijkste veilingen te doen. De verhoogdepositie, de touwtjes in handen

hebben, de schalkse knikjes naar bekende handelaren, bieders en vriendjes uit het klikje van het Londense kunstcircuit, en de stilzwijgende herkenning van agenten, die er zouden zijn om enkele van de allergrootsten uit de kunstwereld te vertegenwoordigen, die er niet over piekerden om persoonlijk aanwezig te zijn.

Het was een goede dag. Er werd hoog geboden. De Veronese ging voor meer dan het dubbele van de getaxeerde waarde naar een grote Amerikaanse galerie. De Di Rodolfo veroorzaakte enkele gesmoorde kreten van verbazing toen hij voor viermaal de getaxeerde waarde wegging.

Tijdens de laatste twintig minuten zag

hij Reggie Fanshawe binnenkomen, die op een stoel in een van de achterste rijen ging zitten, goed in het zicht aan de zijkant, zoals afgesproken. Toen het laatste nummer in de catalogus onder de hamer ging, zei Slade tegen een bijna lege zaal: 'Er is nog één extra stuk dat niet in uw catalogus staat vermeld. Het kwam pas binnen toen de catalogus al bij de drukker was.'

Een kruier kwam plechtig naar voren en zette een groezelig schilderij in een afgebladderde vergulde lijst op de ezel.

Enkele hoofden gingen reikhalzend naar voren om te zien wat er achter al het vuil schuilging.

‘Een beetje raadselachtig.

Waarschijnlijk Florentijns, tempera ophout, een of ander religieus tafereel. Kunstenaar onbekend. Hoor ik daar duizend pond?’

Er viel een stilte. Fanshawe haalde zijn schouders op en knikte. ‘Duizend pond. Iemand meer dan duizend?’

Zijn ogen zochten de zaal af, en helemaal aan de andere kant vanwaar Fanshawe zat zag hij een teken. Niemand anders zag het, want het was er niet, maar omdat een knipoog op een bod kan duiden, verbaasde niemand zich erover.

‘Duizendvijfhonderd, tegen u meneer, links.’ Fanshawe knikte weer.

‘Tweeduizend pond. Iemand meer dan... tweeduizendvijfhonderd...en drieduizend...’

Fanshawe bood tegen de fictieve rivaal om de koop op zesduizend pond te beklinken. Als bekend galeriehouder was hij kredietwaardig, en hij nam het schilderij mee.

Drie dagen later – veel sneller dan gewoonlijk – ontving Trumpington Gore een cheque van iets meer dan vijfduizend pond, de hamerprijsminus provisie en BTW. Hij was verrukt.

Aan het eind van de maand was Benny Evans terug in Londen, zeer opgelucht dat hij bevrijd was van de sombere

onmetelijkheid vaneen ijskoud kasteel in Caithness in januari. Hij bracht het groezelige schilderij niet weer ter sprake, en uit het feit dat Mortlake ook niets zei, leidde hij af dat zijn chef het niet met hem eens was en dat zwijgen in dit geval afkeuring betekende.

April

Aan het begin van de maand werd de kunstwereld in grote beroering gebracht. De etalage van de Fanshawe Galerie was helemaal bekleed met zwart fluweel. Achter het raam stond op een kleine ezel, subtiel maar helder verlicht door twee

spotjes, en dag en nacht bewaakt door twee grote, gespierde veiligheidsagenten van Group Four, een klein schilderij. Zijn afgebladderde vergulde lijst was verwijderd.

Het schilderij, tempera op populierenhout, zag er min of meer uit zoals de kunstenaar het had afgeleverd. De kleuren glansden net zo fris als toen ze vijfhonderd jaar geleden waren aangebracht.

De maagd Maria keek in vervoering omhoog, terwijl de aartsengel Gabriël haar de aankondiging bracht dat ze spoedig de Zoon van God in haar schoot zou dragen. Tien dagen geleden was het zonder enige

aarzelings authentiek verklaard door professor Guido Colenso, verreweg de meest toonaangevende kenner van de Siënese-school, en niemand zou ooit een uitspraak van Colenso tegenspreken.

Onder het schilderij stond:
SASSETTA 1400-1450. Stefano di Giovanni di Consolo, bekend als Sassetta, was een van de eerste grootheden van de vroege Italiaanse renaissance. Hij stichtte de Siënese-school en had invloed op twee generaties van Siënese en Florentijnse meesters na hem.

Hoewel er weinig werken van hem bewaard waren gebleven en die voornamelijk bestonden uit panelen van

veel grotere altaarstukken, waren ze meer waard dan diamanten. In één klap telde de Fanshawe Galerie mee in de internationale kunstwereld, als ontdekker van de eerste op zichzelf staande Maria Boodschap, geschilderd door de meester.

Tien dagen daarvoor had Reggie Fanshawe onderhands een verkoopcontract van twee miljoen pond getekend. De verdeling van de buit was in alle rust in Zurich afgehandeld en de persoonlijke financiële positie van beide heren was in een klap veranderd.

De kunstwereld was met stomheid geslagen. Dat gold ook voor Benny Evans. Hij bladerde de catalogus van de verkoop

van 24 januari door, maar vond het schilderij niet. Hij vroeg wat er was gebeurd, en men vertelde hem over het extra nummer dat op het laatste moment nog was toegevoegd. De sfeer in het Huis van Darcy was afschuwelijk, en hij moest heel wat beschuldigende blikken incasseren. Zoiets gaat als een lopend vuurtje rond.

‘Je had het bij mij moeten brengen,’ siste een vernederde Sebastian Mortlake. ‘Welke brief? Er was geen brief. Kom daar niet mee aanzetten. Ik heb het taxatierapport voor de vicevoorzitter gezien.’

‘Dan moet u ook mijn verwijzing naar

professor Colenso hebben gezien.’

‘Colenso? Probeer dat een ander wijs te maken. Die lul van een Fanshawe kwam op het idee om Colenso in te schakelen. Luister knaap, je hebt het niet gezien, terwijl het zo duidelijk was. Fanshawe had het inde gaten, maar jij hebt het niet gezien.’

Boven was een spoedvergadering van het bestuur gaande. De cynische hertog van Gateshead zat voor en Peregrine Slade zat in de beklagdenbank. Acht andere afdelingshoofden zaten rond de tafelnadrukkelijk hun nagels te bestuderen. Niemand twijfelde er ook maar aan dat het machtige Huis van

Darcy niet alleen een kwart miljoen aan provisie had verloren, maar ook een echte Sassetta in handen had gehad die voor zesduizend pond naar een paar scherpere ogen had laten gaan.

‘Ik ben de kapitein van dit schip en het is mijn verantwoordelijkheid,’ zei Peregrine Slade rustig. ‘Ik denk dat we dat allemaal wel weten, Perry. Zou je, voordat je conclusies trekt, zo vriendelijk willen zijn ons precies te vertellen hoe dit heeft kunnen gebeuren?’

Slade haalde diep adem. Hij wist dat zijn carrière op het spel stond. Ze zouden een zondebok nodig hebben. Hij was niet van plan zich daarvoor beschikbaar te

stellen. Maar hij wist ook dat het volkomen averechts zou werken om in de aanval te gaan of de slachtofferrol te spelen.

‘Ik denk dat iedereen wel weet dat wij het publiek een gratis taxatie aanbieden. Dat hebben we altijd gedaan. Een traditie van het Huis van Darcy. Sommigen zijn het ermee eens, anderen niet. Hoe je er ook over mag denken, de praktijk is nog steeds dat het ontzettend tijdrovend is.

Zo nu en dan wordt er inderdaad door iemand van buitenaf een echt kunstwerk binnengebracht; dat wordt geïdentificeerd, het werk wordt authentiek verklaard en voor een grote som verkocht, met voor ons

uiteraard een aanzienlijke vergoeding. Maar verreweg het merendeel van het spul dat door Jan en alleman wordt ingebracht, is rommel.

De grote werkdruk, en met name vlak voor kerst, betekent dat de spullen die er op het eerste gezicht als onvervalste rotzooi uitzien, doorjongere taxateurs moeten worden bekeken, die geen ervaring van dertigjaar of langer hebben. En dat is precies wat hier is gebeurd.

Het schilderij in kwestie werd door een onbeduidend iemand binnengebracht. Hij had er geen notie van wat het was, anders had hij dit nooit gedaan. Het verkeerde eenvoudigweg in een vreselijke staat, zo

smerig dat de voorstelling onder het vuil bijna niet te zien was. En het werd door een heel jonge taxateur bekeken. Hier is het rapport.’

Hij deelde kopieën rond van het taxatierapport van vijf- tot zeventuizendpond dat hij zelf, met behulp van de computer, in het holst van de nacht had gemaakt. De negen bestuursleden lazen het verslagen. ‘Zoals jullie zien, dacht Benny Evans dat het wel eens een Florentijn zou kunnen zijn, rond 1550, van een onbekend kunstenaar en van niet al te grote waarde. Helaas had hij ongelijk. Het was een Siënese, rond 1450 en van een meester. Onder al dat vuil

heeft hij het gewoon niet gezien. Met andere woorden, het is duidelijk dat zijn onderzoek vrij oppervlakkig is geweest, om niet te zeggen onzorgvuldig. Maar ik wil bij deze mijn functie beschikbaar stellen.'

Er waren twee mensen die nadrukkelijk naar het plafond starden, maar zes schudden hun hoofd.

'Niet geaccepteerd, Perry. En wat die slordige jongeman betreft, misschien moeten we die aan jou overlaten.'

Peregrine Slade liet Benny Evans die middag op zijn kantoor komen. Hij bood de jongeman geen stoel aan. Zijn toon was neerbuigend.

'Ik hoef je waarschijnlijk niets te

vertellen over de aard of reikwijdte van het onheil dat deze zaak het Huis van Darcy heeft gebracht. De kranten hebben een geweldige dag gehad. Ik hoef hier niets meer aan toe te voegen.'

'Maar ik begrijp het niet,' protesteerde Benny Evans. 'U moet mijnrapport hebben gekregen. Ik heb het onder uw deur geschoven. Over mijn vermoeden dat het wel eens een echte Sassetta zou kunnen zijn. Dat het moest worden schoongemaakt en gerestaureerd. Dat professor Colenso moest worden ingeschakeld. Het stond er allemaal in.'

IJzig reikte Slade hem een vel papier aan met het briefhoofd van het Huis.

Evans las het zonder het te begrijpen.

‘Maar dit is niet van mij. Dit heb ik niet geschreven.’ Slade was wit van woede.

‘Evans, je onzorgvuldigheid is al erg genoeg. Maar liegen tolereer ik niet. Iemand die probeert mij dergelijke beroerde leugens te verkopen hoort hier niet thuis. Buiten mijn kantoor vind je mevrouw Bates. Ze heeft je ontslagbrief. Je hebt een uur om je bureau op te ruimen, en dan moet je wegwezen. Meer heb ik je niet te zeggen.’

Benny probeerde Sebastian Mortlake te spreken te krijgen. Het vriendelijke afdelingshoofd luisterde even en ging hem toen voor naar het bureau van Deirdre.

‘Wil je het rapport en het taxatiebestand van 22 en 23 december oproepen?’ vroeg hij. De machine spuugde gehoorzaam een stapel rapporten uit, een voor nummer D-1601. Dit was hetzelfde dat Benny Evans net in Slades kantoor had gezien.

‘Computers liegen niet,’ zei Mortlake. ‘Wegwezen, jongen.’

Benny mocht dan geen diploma’s hebben en weinig verstand hebben van computers, maar dom was hij niet. Tegen de tijd dat hij op straatstond, wist hij precies wat er was gebeurd en hoe. Ook wist hij dat iedereentegen hem was en dat hij in de kunstwereld nooit meer aan het

werk zou komen. Maar er was nog één die achter hem stond. Julie Day was een echte Londense, geen klassieke schoonheid en met haar punkkapsel en groene nagels waren er vast wel mensen die haar niet konden waarderen.

Maar Benny wel, en zij hem. Ze luisterde het hele uur dat hij nodig had om precies uit te leggen wat er was gebeurd en hoe.

Alles wat ze over beeldende kunst wist had op één postzegel gekund, maar ze had een ander talent, precies het tegenovergestelde van dat van Benny: ze was een kind van de computergeneratie. Zelfs als je een pas uitgebroed kuiken in

het water laat vallen, kan het zwemmen.

Toen er op school computerspelletjes kwamen, had Julie voor het eerst haar vingers naar een toetsenbord uitgestoken, en ze bleek een natuurtalent te zijn. Ze was tweeëntwintig en kon met een computer doen wat Yehudi Menuhin met een Stradivarius deed.

Ze werkte voor een klein bedrijf, dat werd geleid door een voormalige en bekeerde hacker. Ze ontwierpen systemen om computers te beschermen tegen inbraak. Zoals je het best een slotenmaker kunt vragen hoe je een hangslot kunt openmaken, zo kun je het best aan iemand die veiligheidssystemen ontwerpt vragen

hoe je bij een computer kunt inbreken.

‘En wat wil je doen, Benny?’ vroeg Julie toen hij klaar was.

Hij mocht dan uit een achterbuurt in Bootle komen, maar zijn overgrootvader was een van de Bootle-mannen geweest die in 1914 naar de rekruteringshokjes waren gegaan. Ze kwamen terecht bij de Lancashire Fuseliers, en in Vlaanderen vochten ze als tijgers en stierven als helden. Van de tweehonderd die gingen, kwamen Benny's overgrootvader en zes anderen terug. Het bloed stroomt waar het niet gaan kan.

‘Ik zal die smeerlap van een Slade krijgen. Ik lust hem rauw,’ zei hij.

Die nacht in bed kreeg Julie een idee.

‘Er moet nog iemand zijn die net zo kwaad is als jij.’

‘Wie?’

‘De oorspronkelijke eigenaar.’

Benny ging rechtop zitten. ‘Je hebt gelijk. Er is hem twee miljoen door de neus geboord. En hij weet het misschien niet eens.’

‘Wie was hij?’

Benny dacht diep na. ‘Ik heb zijn kaartje maar even gezien. Iemand die T. Gore heet.’

‘Telefoonnummer?’

‘Er stond geen nummer op.’

‘Adres?’

‘Heb ik niet onthouden.’

‘Waar zou het zijn opgeslagen?’

‘In de database. Verkoperslijst of Voorraadlijst.’

‘Heb jij daar toegang toe? Heb je een wachtwoord?’

‘Nee.’

‘Wie wel?’

‘Ieder staflid, neem ik aan.’

‘Mortlake?’

‘Natuurlijk. Sebas moet alles kunnen opvragen wat hij wil.’

‘Opstaan, schat. We gaan aan het werk.’

Het kostte haar tienminuten om in te loggen in de database van Darcy. Ze

stelde haar vraag. De database vroeg om een identificatie. Julie had een lijst naast haar liggen. Welke gebruikersnaam zou Sebastian Mortlake precies gebruiken? Gebruikte hij alleen maar 'S' of 'Sebas', of voluit Sebastian? Kleine letters, hoofdletters of een mengeling? Stond er een punt of een koppelteken tussen de voor- en achternaam, of helemaal niets?

Telkens wanneer Julie een andere spelwijze probeerde en het weer fout had, werd ze door de Darcy-database afgewezen. Ze bad dat er geen limiet bestond voor het aantal onjuiste invoeringen en dat er dan bij Darcy een alarm zou afgaan waardoor het contact zou

worden verbroken. Gelukkig was de computerexpert die het systeem had opgesteld ervan uitgegaan dat Darcy's kunstfanaten zulke digibeten waren dat ze hun code zouden vergeten. De verbinding bleef bestaan.

Bij de vijftiende poging had ze geluk. Het afdelingshoofd van Oude Meesters was seb-mort: allemaal in kleine letters, van de voornaam de eerste drie letters, één koppelteken, eerste lettergreep van de achternaam.

De Darcy-database accepteerde dat seb-mort on line was en vroeg naar zijn wachtwoord.

‘De meeste mensen gebruiken iets wat

hen na aan het hart ligt,' zei ze tegen Benny. 'De naam van hun vrouw, huisdieren, de wijk waar ze wonen, een beroemdheid die ze bewonderen.'

'Sebastian is vrijgezel, woont alleen, heeft geen huisdieren. Zijn leven bestaat alleen maar uit schilderijen.'

Ze begonnen met de Italiaanse renaissance, toen de Nederlands-Vlaamse school, toen de Spaanse meesters. Om tien over vier 's ochtends had Julie het. Mortlake was seb-mort en GOYA. De databasevroeg wat ze wilde. Ze vroeg naar de eigenaar van het opgeslagen stukD-1601. De computer in Knightsbridge spitte door de documenten en deelde het

haar mee: de heer T. Gore, Cheshunt Gardens 32, White City, W12. Ze wiste alle sporen van haar inbraak en sloot af. Vervolgens gingen ze drie uur slapen.

Het was maar anderhalve kilometer, en op Benny's scooter pruttelden ze door de ontwakende stad. Het adres bleek een armoedig blok appartementen te zijn en de heer T. Gore woonde in het souterrain. Hij deed de deur open in zijn oude Spaanse badjas.

‘Meneer Gore?’

‘Dat ben ik.’

‘Mijn naam is Benny Evans. Dit is mijn vriendin Julie Day. Ik werk...werkte bij het Huis van Darcy. Bent u degene die

afgelopen november een klein oud schilderij in een afgebladderde lijst te koop heeft aangeboden?’

Trumpington Gore keek zorgelijk. ‘Ja, dat ben ik. Er is toch niets mis, hoop ik? Het werd verkocht op de veiling in januari. Geen vervalsing, hoop ik?’

‘O nee, meneer Gore, het was geen vervalsing. Integendeel. Het is buiten een beetje fris. Mogen we binnenkomen? Ik moet u iets laten zien.’

Trumpy bood hun beiden gastvrij een kopje thee aan. Sinds zijn meevaller van vijfduizend pond hoefde hij de theezakjes niet meer tweemaal te gebruiken. Terwijl de twee jonge mensen hun thee dronken,

las hij de paginabrede tekst in de Sunday Times die Benny had meegebracht.

Zijn mond viel open. ‘Is dat mijn schilderij?’ Hij wees naar de kleurenfoto van de Sassetta. ‘Dat is het, meneer Gore. Uw oude schilderij in de bruine jutezak. Schoongemaakt, gerestaureerd en authentiek verklaard als een echt een zeer zeldzame Sassetta. Siena, omstreeks 1425.’

‘Twee miljoen pond,’ zei de acteur happend naar adem. ‘O, wat een ramp. Had ik het maar geweten. Had Darcy het maar geweten.’

‘Ze wisten het,’ zei Benny. ‘Althans, ze vermoedden het. Ik was de taxateur. Ik

heb ze gewaarschuwd. U bent opgelicht en ik ben mijn baan kwijt. Door een man die een privédeal heeft gesloten met deze kunstgalerie.’

Hij begon bij het begin, met de laatste partij aangeboden schilderijen en een chef die stond te popelen om met kerstvakantie te gaan. Toen hij klaar was met zijn verhaal, keek de acteur naar het schilderij Maria Boodschap in de krant.

‘Twee miljoen pond,’ zei hij zachtjes. ‘Daar had ik de rest van mijnleven goed van kunnen leven. De wet zal toch zeker wel...’

‘Het is een lachertje,’ zei Julie. ‘De archieven zullen aantonen dat Darcy een

fout heeft gemaakt, een beoordelingsfout, en dat Fanshawe op zijn gevoel is afgegaan en als winnaar uit de bus is gekomen. Zulke dingen gebeuren. De wet biedt geen soelaas.'

'Vertel me eens,' zei Benny. 'Op het formulier dat u hebt ingevuld staat dat u acteur bent. Is dat waar?'

'Ik zit al vijfendertig jaar in het vak, jongeman. Ik heb in bijna honderdfilms gespeeld.'

Hij zei er niet bij dat zijn rol meestal niet langer dan een paar seconden duurde.

'Ik vraag me af, kunt u voor iemand anders doorgaan zonder dat iemand dit in de gaten heeft?'

Trumpington Gore ging met alle waardigheid die zijn slonzige badjas hem toestond rechtop zitten.

‘Meneer, ik kan voor alles doorgaan, in elk gezelschap en zonder dat iemand het in de gaten heeft. Dat is mijn vak. In feite doe ik niets anders.’

‘Ik heb een idee,’ zei Benny.

Hij was twintig minuten aan het woord. Toen hij klaar was dacht de beroofde acteur na over wat hij zou doen.

‘Wraak,’ mompelde hij. ‘Ik doe mee. Slade zal ons na zoveel tijd niet meer verwachten. Ik denk, jongeman, als ik het zo mag zeggen, dat je zojuist een medestander hebt gevonden.’

Hij stak zijn hand uit. Benny pakte hem. Julie legde de hare eroverheen.

‘Eén voor allen en allen voor één.’

‘Ja, dat bevalt me wel,’ zei Benny.

‘D’Artagnan,’ zei Trumpy.

Benny schudde zijn hoofd.

‘Mijn kennis van de Franse impressionisten is nooit zo goed geweest.’

De rest van april was erg druk. Ze legden hun geld bij elkaar en ronden hun onderzoek af. Benny moest inbreken in de computer van Peregrine Slade, om toegang te krijgen tot al zijn mailtjes.

Julie koos ervoor het Darcy-systeem binnen te komen via Slades secretaresse, mevrouw Priscilla Bates. Haar inlognaam

kwam al vrij spoedig tevoorschijn. Wat de database betrof, was ze P-Bates. Het probleem was haar wachtwoord.

Mei

Trumpington Gore volgde mevrouw Bates als een schaduw, in zoveel verschillende vermommingen dat ze niets vermoedde. Na in de gemeente Cheam haar privéadres te hebben bemachtigd, stroopte Benny's nachts haar afvalcontainer af en haalde er een vuilniszakvol rommel uit. Dit leverde weinig op.

Mevrouw Bates leefde een leven van onberispelijke rechtschapenheid. Ze was

ongetrouwd en woonde alleen. Haar kleine flat zag eruit om door een ringetje te halen. Ze ging met de metro naar haar werk tot aan Knightsbridge en legde de laatste vijfhonderd meter lopend af. Ze las de *Guardian* – ze probeerden ‘Guardian’ als wachtwoord, maar het werkte niet – en met een zus en zwager ging ze op vakantie naar Frinton.

Dit ontdekten ze in een oude brief die ze uit de container hadden gehaald, maar ‘Frinton’ werkte ook niet. Ook vonden ze zes lege blikjes Whiskas. ‘Ze heeft een poes,’ zei Julie. ‘Hoe heet die?’

Trumpy zuchtte. Dat betekende weer een reisje naar Cheam. Hij ging er op een

zaterdag heen, omdat hij wist dat ze dan thuis zou zijn, en vermomde zich als verkoper van accessoires voor huisdieren. Tot zijn vreugde toonde ze belangstelling voor de krabpaal voor katten die zich verveelden en die anders de hoezen van de stoelen kapot zouden krabben.

Hij stond in de deuropening, met vooruitstekende, valse boventanden en een dikke bril; en vanuit de zitkamer achter haar verscheen een gevlekte kater, die hem met een minachtende blik aanstaarde. Hij toonde zich enthousiast over de schoonheid van het dier, dat hij ‘poesje’ noemde.

‘Kom hier, Alamein, kom bij mama,’

riep ze.

Alamein was de veldslag in Noord-Afrika in 1942, waar haar vader was gesneuveld toen ze één jaar was. In Ladbroke Grove logde Julieweer in en toetste ALAMEIN in. Voor de Darcy-database was mevrouw Priscilla Bates, secretaresse van Peregrine Slade, P-Bates Alamein.

En ze had toegang tot alle mailtjes van haar werkgever. Julie downloadde zo'n honderd persoonlijke brieven. Het duurde een week voordat Benny er eentje uit pikte.

'Hij heeft een vriendje bij de kunstrubriek van de Observer. Er zijn hier

drie brieven van dezelfde man, Charlie Dawson. Af en toe krijgt Dawson informatie over Christie of Sotheby toegespeeld en geeft Slade dan een tip. Hem kan ik wel gebruiken.’

Julie stelde een brief op van Charlie Dawson aan Peregrine Slade, om die later te kunnen gebruiken. Benny zat intussen de catalogus voor de volgende grote Darcy-veiling te bestuderen: Nederlandse en Vlaamse oude meesters, gepland voor 20 mei. Na enige tijd wees hij de foto vaneen klein olieverfschilderij aan.

‘Die,’ zei hij. Julie en Trumpy tuurden ernaar. Een stilleven met een schaal frambozen; een delfts blauwe kom en

daarnaast een paar schelpen.

Een vreemde compositie. De kom stond op de rand van een oude, afgebladderde tafel.

‘Wie is in godsnaam Coorte?’ vroeg Trumpington Gore. ‘Daar heb ik nog nooit van gehoord.’

‘Je bent niet de enige, Trumpy. Vrij onbekend. De Middelburgseschool, Nederland, midden zeventiende eeuw. Maar een klein oeuvre, nauwelijks meer dan zestig schilderijen wereldwijd. Dus... zeldzaam. Schilderde altijd hetzelfde. Aardbeien, frambozen, asperges en soms schelpen. Zo saai als wat, maar hij heeft zijn fans. Kijk maar naar de taxatiewaarde.’

De catalogus noemde een bedrag van honderdtwintigduizend tot honderdvijftigduizend pond.

‘Maar waarom Coorte?’ vroeg Julie.

‘Omdat er een Nederlandse bierbiljonair is die bezeten is van Coorte. Hij probeert al jaren alles van zijn landgenoot op te kopen. Hij zal er zelf niet zijn, maar zijn vertegenwoordiger wel. Met een blanco cheque.’

Op de ochtend van de twintigste meigonsde het in het Huis van Darcy van bedrijvigheid. Weer werd de verkoop persoonlijk door Peregrine Slade gedaan, en hij was al naar de veilingzaal, toen mevrouw Bates zag dat er een mailtje voor

hem was binnengekomen. Het was negen uur. De verkoop zou om tien uur beginnen. Ze las de boodschap voor haar werkgever en omdat ze vermoedde dat het wel eens belangrijk zou kunnen zijn, gebruikte ze de laserprinter om een afdruk te maken. Met die in haar hand sloot ze het kantoor af en spoedde zich achter hem aan.

Slade was bezig de positie en het functioneren van de microfoon te controleren toen ze hem vond. Hij bedankte haar en las snel de e-mail door. Hij was van Charlie Dawson en zou wel eens uiterst nuttig kunnen zijn:

Beste Perry,

Gisteravond hoorde ik tijdens een diner dat een zekere Martin Getty in de stad is. Hij logeert bij vrienden en hoopt incognito te blijven. Je weet waarschijnlijk wel dat hij eigenaar is van een van de meest vooraanstaande volbloedstoeterijen in Kentucky. Ook bezit hij een nooit vertoonde privé-kunstcollectie. De gedachte kwam bij me opdat hij om die reden wel eens hier zou kunnen zijn.

*Tot ziens,
Charlie*

Slade stopte de brief in zijn zak en liep de zaal uit naar de tafel van de meisjes die biednummers verstrekten voor de veiling. Wanneer een bieder op een van deze

veilingen niet bekend is bij de veilingmeester, is het de gewoonte dat hij als toekomstig bieder een formulier invult en een kaart met daarop een nummer krijgt. Die kan omhoog worden gehouden als teken van een bod, maar, wat belangrijker is: om een winnende bieder te identificeren. Hij hoeft de kaart alleen maar om hoogte houden en het nummer wordt genoteerd. Daarmee zijn naam, adres en bank bekend. Het was nog vroeg, kwart over negen. Tot nu toe waren er nog maar tien formulieren ingevuld en op geen daarvan stond de naam Martin Getty vermeld. Maar de naam alleen was al voldoende om ervoor te zorgen dat Slade

het water in de mond liep. Hij sprak even met de drieliëftallige dames achter de tafel en ging terug naar de zaal.

Het was kwart voor tien toen een vrij kleine man, niet echt chique gekleed, naar de tafel toe liep.

‘Wilt u bieden, meneer?’ vroeg een van de meisjes, die hem een formulier toeschoof.

‘Dat wil ik zeker, jongedame.’

De zuidelijke, lijzige manier van spreken was zo traag als stroop.

‘Uw naam, meneer?’

‘Martin Getty.’

‘Uw adres?’

‘Hier of thuis?’

‘Uw volledige adres, alstublieft.’

‘De Beecham Stud, Louisville,
Kentucky.’

Toen alles was ingevuld, pakte de Amerikaan zijn kaart en slenterde de verkoopzaal in. Peregrine Slade zou net het podium bestijgen. Toen hij bij de onderste tree was aanbeland, werd er met enig respect aanzijn elleboog getrokken. Hij keek omlaag. De heldere ogen van zijn assistente schitterden.

‘Martin Getty. Vrij klein, grijs haar, sikje, sjofele jas, eenvoudig gekleed.’

Ze keek om zich heen. ‘Derde rij van achteren, bij de ingang, meneer.’

Slade straalde van genoeg en

vervolgde zijn klim naar zijn eigen Olympus. De veiling begon. De Klaes Molenaer, nummer 18, ging voor een aardig prijsje weg, en de administrateur noteerde alle details. De kruiers zetten de meesterstukken, grote en minder grote, een voor een op de ezel die naast en onder het podium stond. De Amerikaan bood niet.

Er gingen twee stukken van Thomas Heereman onder de hamer, en er werd fel gestreden om een Cornelis de Heem, die vervolgens het dubbele van de taxatiewaarde opbracht, maar nog steeds bood de Amerikaan niet. Slade kende minstens twee derde van de aanwezigen

en hij had de jonge handelaar uit Amsterdam, Jan de Hooft, ook gezien. Maar waar was de steenrijke Amerikaan voor gekomen? Inderdaad, eenvoudig gekleed in een sjofele jas. Dacht hij soms dat hij de grote Peregrine Slade voor de gek kon houden? De Adriaen Coorte was nummer 1102. Iets na kwart over elf kwam hij onder de hamer.

In het begin waren er zeven bidders. Vijf hielden het bij honderdduizendpond voor gezien. Toen stak de Nederlander, Jan de Hooft, zijn hand op. Slade begon te stralen. Hij wist precies wie hij vertegenwoordigde.

Die honderden miljoenen, verdiend met

het brouwen van bier. Bij honderd-twintigduizend pond viel een van de bidders af. De overgebleven bidder, een Londense agent, bond de strijd aan met de onbewogen Nederlander. Maar De Hooft won het. Hij had het grootste chequeboek en hij wist het.

‘Iemand meer dan honderdvijftigduizend pond?’

De Amerikaan stak zijn hand en zijn biednummer omhoog. Slade keek. Hij wilde de Coorte voor zijn Kentucky-collectie. O, wat een geluk. O tomeloze lust. Een Getty versus Van den Bosch. Hij wendde zich tot de Nederlander.

‘Naast het middenpad,

honderd zestigduizend pond tegen u, meneer.'

De Hooft vertrok geen spier. Zijn lichaamstaal was bijna neerbuigend. Hij keek naar de persoon naast het middenpad en knikte. Innerlijk was Slade in vervoering van vreugde. Mijn kleine mannetje uit Nederland, dacht hij, je hebt geen flauw idee tegen wie je het opneemt.

'Honderd zeventigduizend, meneer, iemand...' De Amerikaan stak zijn kaart omhoog en knikte. Het bieden ging steeds hoger. De Hooft verloor iets van zijn ongedwongenheid. Hij fronste zijn wenkbrauwen en verstrakte. Hij wist dat zijn opdrachtgever had gezegd: 'Koop het',

maar er waren grenzen. Bij een half miljoen haalde hij een mobieltje uit zijn zak, toetste dertien nummers in en begon zacht en ernstig in het Nederlands te praten.

Slade wachtte geduldig. Hij hoefde zich niet te mengen in het leed vaneen ander. De Hooft knikte.

Bij achthonderdduizend leek de zaal wel een kerk. Slade ging met twintigduizend omhoog. De Hooft, een man die er bij binnenkomstal bleek had uitgezien, was nu lijkwit. Zo nu en dan mompelde hij iets in zijn mobiele telefoon en ging dan verder met bieden. Bij één miljoenpond zegevierde in Amsterdam

eindelijk het gezonde verstand.

De Amerikaan stak zijn hand op en knikte langzaam. De Nederlander schudde zijn hoofd.

‘Verkocht voor één komma één miljoen pond, biednummer 28,’ zei Slade. De zaal kon collectief weer ademen. De Hooft zette zijn mobiel af, wierp de Amerikaan een boze blik toe en spoedde zich de zaal uit.

‘Nummer 103,’ zei Slade met een onverstoorbaarheid die hij niet voelde. ‘Landschap van Anthonie Palamedes.’ De Amerikaan, middelpunt van alle blikken, stond op en liep weg. Hij werd begeleid door een stralende, jonge schoonheid.

‘Goed gedaan, meneer, u hebt het,’ kwebbelde ze.

‘t Is me een ochtendje wel,’ zei de Amerikaan. ‘Zou u me kunnen zeggen waar ik het herentoilet kan vinden?’

‘O, de wc. Ja, rechtdoor en dan de tweede deur rechts.’

Ze zag hem naar binnengaan, nog steeds met de boodschappentas die hij de hele ochtend al bij zich droeg, en bleef op haar post. Wanneer hij er weer uit kwam, zou ze hem naar de administratie brengen om alle minder interessante details af te handelen.

In de toiletruimte pakte Trumpington Gore het kalfsleren attachékoffertje uit de

tas en haalde er de zwarte Oxford-schoenen uit. Binnen vijf minuten waren het sikje en de grijze pruik verdwenen. Hetzelfde gold voor de geelbruine broek en de sjofele jas. Alles ging in de boodschappentas, die via het raam richting de binnenplaats ging. Benny ving hem op en verdween.

Twee minuten later kwam de zeer authentieke Londense zakenman tevoorschijn.

Hij had glad achterovergekamd, dun zwart haar en een goudomrande bril. Hij was vijf centimeter langer en droeg een prachtig gesneden – maar gehuurd – streepjespak, een Thomas Pink-

overhemden een Brigade of Guards-das. Hij draaide zich om en liep vlaklangs het wachtende meisje.

‘Een verdraaid goede veiling, he?’ Hij kon het gewoon niet laten. ‘Ik heb gezien dat die Amerikaan heeft gekregen wat hij hebben wilde.’

Hij knikte naar de deur achter hem en liep verder. Het meisje bleef naar de deur van de toiletruimte staren.

Het duurde een week voordat het schandaal naar buiten kwam, maar toen ging het ook als een lopend vuurtje rond.

Na herhaaldelijk de nodige inlichtingen te hebben ingewonnen bleek dat de Getty-dynastie, hoewel hij vele

vertakkingen telde, geen Martin in zijn gelederen had, en geen van hen had een stoeterij in Kentucky. Toen het een publiek geheim was geworden, werd Darcy in het algemeen en Peregrine Slade in het bijzonder het mikpunt van spot. De ongelukkige vicevoorzitter probeerde de op een na hoogste bieder, Jan de Hooft, die Van den Bosch vertegenwoordigde, over te halen om het op een akkoordje van één miljoen te gooien. Geen schijn van kans.

‘Zonder uw bedrieger had ik het voor honderdvijftigduizend pond gehad,’ zei de handelaar uit Nederland hem over de telefoon. ‘Dus laten we het daarop houden.’

‘Ik zal het met de verkoper overleggen,’ zei Slade.

De verkoper was de erfgenaam van de nalatenschap van een onlangs overleden Duitser van adel, die in de oorlog een SS-officier was geweest in Nederland. Dit ongelukkige toeval had een schaduw geworpen over de vraag hoe hij aan zijn Nederlandse collectie was gekomen, maar de oude graaf had altijd volgehouden dat hij zijn Nederlandse meesters voor de oorlog had gekocht en over prachtige – vervalste – rekeningen beschikte om dit te bewijzen. De kunstwereld is uitermate flexibel. Maar de nalatenschap werd beheerd door een advocatenkantoor in

Stuttgart, en daarmee moest Peregrine Slade onderhandelen. Een Duitse advocaat die woedend is, biedt geen prettige aanblik, en de 1.92 meter lange advocaat Bernd Schliemann zag er in een goede bui al vervaarlijk uit. Op de ochtend dat hem de volledige details ter ore kwamen over wat er met het bezit van zijn cliënt in Londen was gebeurd en over het aanbod van honderdvijftigduizend pond, werd hij razend. 'Nein!' brulde hij door de telefoon naar zijn collega, die wilde gaan onderhandelen. 'Nein. Volledig uitgesloten. Trek je terug.' Peregrine Slade was zeker niet dom. Bij het lege toilet, dat ten slotte na een

halfuur door een mannelijke collega was doorzocht, begonnen de gissingen. Het meisje gaf een goed signalement van de enige mandie naar buiten was gekomen. Maar nu waren er twee signalementen die volkomen verschillend waren.

Charlie Dawson was sprakeloos toen hij werd aangesproken op de rol die hij hierin had gespeeld. Hij had geen brief verstuurd en had nooit gehoord van ene Martin Getty. Peregrine liet hem het mailtje zien.

Identificatie toonde aan dat het van zijn computer moest komen, maar de systeembeheerder van het volledige Darcy-systeem moest toegeven dat een echte whizzkid die herkomst kon vervalsen. Op

dat moment wist Slade zeker dat hij goed te grazen was genomen. Maar door wie en waarom?

Net toen hij opdracht had gegeven om van het hele Darcy-systeem een onneembare vesting te maken, werd hem kort en bondig verzocht om bij de hertog van Gateshead op zijn kantoor te komen.

Zijne Excellentie mocht dan niet zo luidruchtig zijn als Herr Schliemann, zijn woede was er niet minder om. Hij stond met zijn rug naar de deur en Peregrine Slade gaf gehoor aan het bevel: 'Binnen!' De voorzitter keek uit het raam naar de daken van Harrods, vijfhonderdmeter verderop.

‘We zijn hier niet blij mee, mijn beste Perry,’ zei hij. ‘Helemaal niet blij. Er zijn een aantal dingen in het leven die niet leuk zijn en een daarvan is om te worden uitgelachen.’

Hij draaide zich om en liep naar zijn bureau, spreidde zijn vingers uit op het mahonie en leunde iets achterover om zijn onheilspellende, blauwe ogen strak op zijn collega te kunnen laten rusten.

‘Je gaat naar je club en je wordt uitgelachen. Openlijk, begrijp je, beste jongen?’

De hartelijke manier van spreken was als een messteek in de rug.

‘En jij wijt het aan incompetentie,’ zei

Slade. 'Is dat dan niet zo?'

'Dit was een valstrik,' zei Slade, en reikte hem vijf vellen papier aan.

De hertog was even beduusd, maar viste een bril uit zijn vestzakje en las ze snel door.

Het eerste was de vervalste brief van Charlie Dawson. Het tweede was een beëdigde verklaring dat hij er nooit eentje had verzonden, en het derde een verklaring van een van de beste computerexperts, waaruit bleek dat de e-mail mogelijkerwijs door een computergenie kon zijn verstuurd, die hem vervolgens aan Slades mailbestand had toegevoegd.

Het vierde en vijfde vel waren van twee meisjes die op die dag in de verkoopzaal aanwezig waren; het ene meisje vertelde uitvoerig hoe de zogenaamde Amerikaan zichzelf had voorgesteld, en het andere hoe hij was verdwenen.

‘Heb je enig idee wie deze schurk zou kunnen zijn?’ vroeg de hertog.

‘Nog niet, maar ik ben wel van plan erachter te komen.’

‘Nou, doe dat, Perry. Doe dat zonder enig uitstel. En wanneer je hem hebt, zorg er dan voor dat hij voor lange tijd achter de tralies verdwijnt.

Als dit niet lukt, zorg er dan voor dat hij zo wordt toegesproken dat hij zich

nooit meer binnen een straal van een kilometer van het Huis van Darcy waagt. Intussen zal ik voor de tweede keer proberen om het bestuur tot kalmte te manen.’

Slade stond op het punt om weg te gaan toen Zijne Excellentie er nog iets aan toevoegde.

‘Eerst de Sassetta-affaire, en nu dit. We hebben iets behoorlijk spectaculairs nodig om ons imago weer op te vijzelen. Hou je oren en ogen open. Als zoiets er niet komt en als deze oplichterij niet wordt opgelost, zal het bestuur zich misschien moeten beraden over een kleine...reorganisatie. Dat was het, mijn beste Perry.’

Toen hij de kamer verliet, ging de zenuwtic bij zijn linkeroog, die altijd opspeelde wanneer hij onder hoge druk stond of door heftige emoties werd overmand, als een gek tekeer.

Juni

Slade was niet zo ten einde raad als hij had doen voorkomen. Iemand had het Huis van Darcy enorme schade toegebracht. Hij zocht naar een motief. Geld? Maar dat was er niet geweest. Het enige wat was bereikt, was dat de Coorte nu naar een ander veilinghuis ging. Maar zou een rivaal zoiets doen?

Als het niet ging om geld, moest het om wraak gaan. Wie zou zo woedend op hem zijn en over de kennis kunnen beschikken dat er een vertegenwoordiger van Van den Bosch in de zaal aanwezig was, met een cheque die groot genoeg was om de Coorte tot zo'n bespottelijk hoog bedrag op te voeren?

Zijn gedachten hadden zich al op Benny Evans gericht, die over beide zou beschikken. Maar de 'Martin Getty' naar wie hij had zitten kijken was niet Benny Evans. Toch was deze op de hoogte. Hij had niets gedaan, totdat dit ene schilderij onder de hamer kwam. Dus... iemand die ook in het complot zat? Alleen maar een

ingehuurde acteur, of was er nog iemand met wrok? Op 2 juni zat hij in Lincoln's Inn op het kantoor van een van de meest vooraanstaande advocaten in Engeland. Sir Sidney Avery legde het resumé neer en kneep in de brug van zijn neus.

'Uw vraag is: heeft deze man een strafrechtelijke overtreding begaan?'

'Dat klopt.'

'Hij heeft zich vermomd als iemand die niet eens bestaat?'

'Ja.'

'Dat is helaas geen wetsovertreding, tenzij het om frauduleuze redenen werd gedaan.'

'De vermomming werd bekrachtigd

door een introductiebrief die een vervalsing bleek te zijn.’

‘In feite een tip, maar vervalst verklaard.’

Persoonlijk vond sir Sidney de zwendel een goeie grap. Het was een van die dingen die het altijd goed deden tijdens de diners in de eetzaal. Maar zijn gelaatsuitdrukking deed vermoeden dat hij het minstens zo ernstig vond als massamoord.

‘Heeft hij beweerd dat hij een lid van de uitermate welgestelde Getty familie was?’

‘Niet met zoveel woorden.’

‘U ging er wel van uit?’

‘Ja, min of meer wel.’

‘Heeft hij geprobeerd om dit Nederlandse, of een ander schilderij mee te nemen?’

‘Nee.’

‘Hebt u enig idee wie hij was?’

‘Nee.’

‘Is er volgens u een ontevreden werknemer die dit zou hebben kunnen bedenken?’

‘Er is er een, maar hij was niet degene die in de zaal zat.’

‘U hebt de werknemer ontslagen?’

‘Ja.’

‘Op welke gronden?’

Het laatste wat Slade wilde, was iets

vertellen over de Sassetta-zwendel.

‘Incompetentie.’

‘Was hij een computerexpert?’

‘Nee. Hij kon nauwelijks met computers omgaan. Maar hij was wel een wandelende encyclopedie over oude meesters.’

Sir Sidney zuchtte.

‘Het spijt me u te moeten ontmoedigen, maar ik denk niet dat de heren in het blauw hierin geïnteresseerd zijn. Ook het OM niet. Kwestie van bewijzen, weet u. Uw acteur kan het ene moment een grijsharige Amerikaan zijn met een sikje, een accent en een sjofele jas, en het andere moment een kordaat sprekende ex-officier

van de gardetroepen in een streepjespak. Maar kunt u bewijzen wie het werkelijk was? Heeft hijvingerafdrukken achtergelaten? Een duidelijke handtekening?’

‘Een onleesbare krabbel.’

‘Precies. Hij ontkent het allemaal, en de politie kan geen kant op. Uw ontslagen encyclopedie hoeft alleen maar te zeggen dat hij niet weet waar u het over hebt en... einde verhaal. Geen greintje bewijs. En ergens op de achtergrond schijnt er nog een whizzkid te zijn. Het spijt me.’

Hij stond op en stak zijn hand uit. ‘Als ik u was, zou ik de zaak laten rusten.’

Maar Peregrine Slade was niet van plan

om ook maar iets te laten rusten.

Toen hij weer op de kinderkopjes van een van de binnenhoven van de Four Innes of Court stond, was er één woord van wat sir Sidney Avery had gezegd in zijn gedachten blijven hangen. Waar had hij het woord ‘acteur’ eerder gezien of gehoord?

Terug in zijn kantoor vroeg hij de details op van de oorspronkelijke eigenaar van de Sassetta. En daar stond het: ‘beroep: acteur’. Hij contracteerde een team van het meest discrete privédetectivebureau van Londen. Het bestond uit twee mensen, beide ex-rechercheurs van de Metropolitan Police,

en ze kregen dubbel tarief voor snelle resultaten. Na een week brachten ze verslag uit, maar ze hadden weinig nieuws te melden.

‘Wij hebben de verdachte Evans vijf dagen gevolgd, maar hij schijnt een saai leven te leiden. Hij is op zoek naar ongeschoold werk. Een van onze jongere collega’s is met hem aan de praat geraakt in een pub. Hij bleek totaal niets af te weten van de affaire van het Nederlandse schilderij. Hij woont op zijn oude adres met een vriendin met een punkkapsel, met genoeg sieraden om een kruiser tot zinken te brengen, geblondeerde haren en spijkerbroek, niet bepaald de standaard

computerexpert. Wat de acteur betreft, hij schijnt in het niets te zijn verdwenen.'

'Dit is het jaar 2000,' protesteerde Slade. 'Mensen kunnen niet meer zomaar in het niets verdwijnen.'

'Dat dachten wij ook,' zei de stille. 'We kunnen elke bankrekening, creditcard, rijbewijs, verzekeringspolis, sofi-nummer noem maar op traceren, en zo het adres van de eigenaar vinden. Maar niet van deze man. Hij is zo arm dat hij niets van dit alles heeft.'

'Helemaal niets?'

'O, hij zit in de bijstand, of dat zat hij, maar nu niet meer. En het adres dat de Sociale Dienst van hem heeft, is hetzelfde

dat we van u hebben gekregen. Hij heeft een lidmaatschapskaart van de vakbond voor acteurs— hetzelfde adres. Wat de rest betreft, iedereen zit tegenwoordig in een heel wat computerbestanden, behalve deze Trumpington Gore. Hij is rechtstreeks door een of andere maas in het systeem geglipt en verdwenen.’

‘Het adres dat ik u heb gegeven, bent u daarheen gegaan?’

‘Natuurlijk, meneer. Eerste bezoekadres. We waren van de gemeente en informeerden naar achterstallige gemeentelijke belasting. Hij is ervandoor, en spoorloos. De zit-slaapkamer is overgenomen door een Pakistaanse

taxichauffeur.’

En dat was voor Slade het doodlopende eind van een zeer kostbaar spoor. Hij vermoedde dat de onzichtbare acteur met vijfduizend pond op zak naar het buitenland was vertrokken, wat elk feit dat de privédetectives voor hem hadden verzameld, of liever gezegd niet hadden verzameld, zou kunnen verklaren.

In werkelijkheid zat Trumpington Gore, samen met Benny en Julie, een kilometer verderop in een café achter Portobello Road. Alle drie begonnen ze zich zorgen te maken. Ze begonnen te begrijpen wat voorsoort inspanningen een woedende en welgestelde onderneming in

het leven kan roepen.

‘Slade moet ons op het spoor zijn,’ zei Benny terwijl ze nipten aan een glas goedkope huiswijn. ‘Een paar dagen geleden knoopte iemand een praatje met me aan in een pub. Van mijn leeftijd, maar hij leek precies een privédetective. Vroeg zich af wat er aan de hand was bij Darcy. Ik hield me van de domme. Ik denk dat het heeft gewerkt.’

‘Ik ben ook door twee figuren gevolgd,’ zei Julie. ‘Eerst de een, toen de ander. Ik moest twee weken vrij nemen van mijn werk. Ik geloof dat ze het hebben opgegeven.’

‘Hoe weet je dat je ze kwijt bent?’ vroeg

Trumpy. ‘Ik heb ten slotte de jongste aangesproken en bood hem wat heroïne aan voor twintig pond. Als een haas ging hij ervandoor. Ik denk dat dat hem ervan overtuigd heeft dat ik niets met computers heb. Er zijn niet veel whizzkids die dealen.’

‘En ik ben bang dat mij hetzelfde is overkomen,’ mompelde Trumpington Gore. ‘Twee smerissen’ – de uitdrukking klonk vreemd uit zijn mond – ‘kwamen me opzoeken in mijn nederige stulpje. Zeiden dat ze van de gemeente waren. Het was een geluk dat ik in functie was. Ik speelde op dat moment net de rol van een Pakistaanse taxichauffeur. Maar ik

denk dat ik moet verhuizen.’

‘Al met al raken we wel door ons geld heen, Trumpy. Mijn spaargeld is op, de huur moet worden betaald en we kunnen niet meer op jouw zak teren.’

‘Mijn beste jongen, we hebben lol gehad, we hebben zoete wraak genomen, misschien moeten we het voor gezien houden.’

‘Ja,’ zei Benny, ‘behalve dat die verdomde Slade er nog steeds zit, ten koste van mijn carrière en met jouw miljoen. Moeten jullie horen, ik weet dat het veel gevraagd is, maar ik heb een idee...’

Juli

Op 1 juli ontving het afdelingshoofd van Britse Moderne en Victoriaanse Schilderkunst van het Huis van Darcy een beleefde brief, kennelijk van een schooljongen. De jongeman legde uit dat hij kunstgeschiedenis studeerde voor zijn eindexamen en in het bijzonder in de prerafaëlitische school was geïnteresseerd. Hij vroeg waar hij de beste werken van Rossetti, Millais en Holman Hunt kon vinden tijdens openbare kijkdagen.

Alan Leigh-Travers was een hoffelijk man en dicteerde per omgaande een brief om de vraag van de jongen tot in detail te beantwoorden.

Toen de brief was uitgetypt, ondertekende hij hem persoonlijk: HOOGACHTEND, ALAN LEIGH-TRAVERS. Het meest gerenommeerde instituut in Londen voor het bestuderen, identificeren en authentiek verklaren van kunstwerken was zonder enige twijfel het Colbert Instituut en diep in zijn kelder bevond zich het wetenschappelijk laboratorium met zijn formidabele inventaris aan onderzoekstechnologie. Het laboratorium werd geleid door professor Stephen Carpenter. Ook hij ontving een brief. Deze zou afkomstig zijn van een studente die zich voorbereidde op haar proefschrift.

De schrijfster legde uit dat ze de grote kunstfraudes uit de twintigste eeuw als onderwerp had gekozen en de heldhaftige rol die de wetenschap had gespeeld bij het ontmaskeren van de fraudeurs.

Met veel genoegen beantwoordde Carpenter de brief en stelde voor om zijn eigen werk over dat onderwerp te lezen, dat ze in de boekwinkel van het instituut, in de foyer, kon krijgen. Ook hij ondertekende zijn brief persoonlijk.

Op de zevende van de maand beschikte Benny Evans over twee originele handtekeningen en twee handschriften. Julie Day wist dat haar baas ooit een van Englands slimste computerhackers was

geweest. Op een dag vroeg Julie hem tijdens de lunch of hij ooit, tijdens zijn logeerpartij bij Hare Majesteit, wel eens een ander soort fraudeur tegen het lijf was gelopen. Hij haalde zijn schouders open deed alsof hij van dergelijke dingen niet op de hoogte was. Maar de man had een ondeugend soort humor en een geheugen als een olifant.

Drie dagen later vond Julie een stukje papier dat tussen de toetsen van haar toetsenbord op kantoor zat geklemd. PETER THEPENMAN stond erop. En een telefoonnummer. Verder niets.

Op de tiende van de maand liet Trumpington Gore zichzelf binnen via de

achterdeur van het Huis van Darcy, de deur bij de laad- en losruimte. Het was een zelfsluitende deur, die aan de buitenkant kon worden geopend door middel van een toetsenpaneeltje, waar Benny nog steeds de code van wist. Hij had deze uitgang vaak gebruikt tijdens zijn lunchpauze, die hij doorbracht in een goedkoop café.

De acteur droeg een vaalgele stofjas met het Darcy-logo op de borstzak, precies zoals alle andere kruiers, en hij droeg een olieverfschilderij. Een kruier met een stofjas en een schilderij die door de gangen van een kunstveiling loopt, is even opvallend als een regendruppel in een

onweersbui. Het kostte Trumpy twintig minuten en enkele verontschuldiginggen om een leeg kantoor te vinden; hij ging naar binnen, deed de deur op slot en stevende op de bureauladen af. Toen hij het kantoor uit liep, had hij ook twee vellen papier met briefhoofd bij zich, en twee enveloppen met logo.

Na eerst als toerist een bezoek te hebben gebracht aan het Colbert Instituut, om te kijken wat voor soort stofjassen daar werden gedragen, verscheen hij daar als een Colbert-kruier en deed precies hetzelfde als bij Darcy. Er kraaide geen haan naar.

Eind juli had Peter the Penman voor

het bescheiden bedrag van honderd pond twee prachtige brieven en een laboratoriumrapport gecreëerd. Benny bracht het grootste deel van de maand door met het opsporen van een man over wie hij jaren geleden eens iets had gehoord, een naam die vol afschuw in de wandelgangen van de kunstwereld werd gefluisterd. Tot zijn grote opluchting trof hij de oude man nog in levendenlijve in armoedige omstandigheden in Golders Green aan. Inde annalen van de kunstfraude was Colley Burnside min of meer een legende geworden.

Vele jaren geleden was hij een getalenteerde, jonge kunstenaar geweest,

die zich had bewogen in het naoorlogse bohémien wereldje van Muriel Belcher's Colony Club en de ontmoetingsplaatsen van artiesten rond Queensway en de studio's van Bayswater.

Hij had ze allemaal nog in hun jonge jaren gekend: Freud, Bacon, Spencer, zelfs de baby Hockney. Ze waren beroemd geworden, hij niet. Toen was hij tot de ontdekking gekomen dat hij een verbodentalent had. Als de mensen niet zijn eigen werken wilden kopen, dan kon hij misschien die van een ander namaken.

Hij bestudeerde de technieken van eeuwen geleden, de chemicaliën in de verf, de eidooier in de tempera en de effecten

van eeuwenlange veroudering die met thee en wijn konden worden bereikt.

In zijn gloriетijd leverde hij de hebzuchtigen en lichtgelovigen meer dan honderd doeken en olieverfpanelen van Veronese tot aan VanDyck. Al voordat ze hem snapten, was het bekend dat hij je voor de lunch kon voorzien van een vrij goede Matisse. Na de lunch was een probleem, vanwege zijn ‘vriendje’, zoals hij het noemde. Colleys geliefde was rood van kleur, vloeibaar, en gedijde op de hellingen van Bordeaux. Hij viel door de mand, omdat hij probeerde iets te verkopen wat hij na de lunch had geschilderd.

De woedende en vernederde kunstwereld stond erop dat het recht zou zegevieren, en Colley werd meegenomen naar een groot, grijs gebouw met tralies, waar de cipiers en de harde jongens hem als een suikeroom behandelden.

Het kostte de kunstwereld jaren om erachter te komen hoeveel Burnsideser aan hun wanden hingen, en hij verzekerde zich van een aanzienlijke strafvermindering door alles te vertellen. Toen hij achter de tralies vandaan kwam, raakte hij in de vergetelheid en verdiende watgeld met haastige schetsjes voor toeristen.

Benny nam Trumpy mee naar de oude

man, omdat hij dacht dat ze het wel goed met elkaar zouden kunnen vinden, en dat was ook zo. Tweemiskende talenten.

Colley Burnside luisterde, terwijl hij dankbaar genoot van de Haut Medoc die Benny had meegenomen, een welkome afwisseling van zijn gebruikelijke Chileense merlot uit de supermarkt.

‘Schandelijk, beste kerel, uitermate schandelijk,’ sputterde hij toen Benny zijn verhaal had beëindigd en Trumpy had bevestigd dat hij twee miljoen kwijt was. ‘En ze noemden mij een oplichter. Ik heb het nooit zover kunnen schoppen als een paar van die haaien. Maar dat was vroeger, nu lig ik eruit. Ik ben te oud, op mijn

retour.’

‘Er zit een beloning aan vast,’ zei Trumpy.

‘Een beloning?’

‘Vijf procent,’ zei Benny.

‘Vijf procent van wat?’

Benny boog zich voorover en fluisterde iets in zijn oor. De waterige oogjes van Colley Burnside lichtten op. Hij had een visioen van Chateau Lafitte, glanzend als granaten in het licht van het haardvuur.

‘Voor zo’n beloning, beste jongen, lever ik je een meesterstuk. Nee, niet één, maar twee. Colleys laatste slag. Heren, ze kunnen wat mij betreft allemaal naar de hel lopen.’

Er zijn schilderijen die, al zijn ze heel oud en geschilderd op een oud paneel, zo gehavend zijn dat er nauwelijks nog een fragment van het origineel over is, en dan zijn ze waardeloos geworden. Alleen het oude paneel heeft nog enige waarde, en een van deze panelen tikte Benny op de kop, nadat hij wel honderd winkels had afgestruind die beweerden antiek te verkopen maar in werkelijkheid uitdragerijen waren.

In eenzelfde soort winkel kocht hij voor tien pond een Victoriaans olieverfschilderij van weergaloze lelijkheid. Het waren twee dode patrijzen hangend aan een haak met een dubbelloops jachtgeweer tegen de

muur. Het heette De weitas. Colley Burnside zou er weinig moeite mee hebben het te kopiëren, maar zou zichzelf geweld moeten aandoen om het even talentloos te maken als het origineel.

Op de laatste dag van juli liep er een Schot met rossige bakkebaarden en een vrij moeilijk te plaatsen accent de vestiging binnen van het Huis van Darcy in Bury St. Edmunds in Suffolk. Het was geen grootkantoor, maar stond in de drie graafschappen van East Anglia.

‘Ik heb hier, meisje,’ zei hij tegen de juffrouw achter de balie, ‘een werk van grote waarde. Honderd jaar geleden werd het door mijneigen grootvader gemaakt.’

Triomfantelijk liet hij haar De weitas zien. Ze was geen expert, maar zelfs zij vond dat de fazanten eruitzagen alsof ze door een truck waren aangereden.

‘U wilt het laten taxeren, meneer?’

‘Ja, dat wil ik.’

Het Bury-kantoor had geen taxatieafdeling; dit kon alleen in Londen worden gedaan, maar ze kon het schilderij wel innemen en de gegevens van de eigenaar noteren. Dit deed ze. De heer Hamish McFee beweerde in Sudbury te wonen, en ze had geen reden om aan te nemen dat dit niet zo was. In werkelijkheid was dit het adres van een kleine kiosk, waarvan de eigenaar erin had

toegestemd om alle post voor de heer McFee aan te nemen en tot nader order te bewaren voor een vergoeding van tien pond per maand, handje contantje. In de volgende bestelauto werd het Victoriaanse prutswerk naar Londen vervoerd. Voordat meneer McFee het kantoor verliet, zag hij dat zijn grootvadersmeesterwerk was gemerkt met het opslagnummer F-608.

Augustus

De maand augustus bedwelmde met zijn hitte het Londense West End. De toeristen overspoelden de stad en de mensen die in de City woonden en

werkten probeerden weg te komen. Voor de bovenlaag van het Huis van Darcy betekende dit een verscheidenheid aan keuzebestemmingen: villa's in Toscane, buitenhuizen in de Dordogne, chalets in Zwitserland, jachten in het Caribisch gebied. Alan Leigh-Travers was een hartstochtelijk amateurzeiler en had een eigen kits bij de Britse Maagdeneilanden, waar deze tijdens de periode dat hij niet werd gebruikt bij een werf achter Trellis Island lag. In zijn drie weken vakantie wilde hij helemaal naar het zuiden zeilen, tot aan de Grenadines. Peregrine mocht dan misschien denken dat hij van de Darcy-database een onneembare vesting

had gemaakt, maar hij had het mis. De computerexpert die hij te hulp had geroepen, gebruikte een van de systemen die door Julies baas was ontworpen en ontwikkeld. Ze had meegeholpen om enkele subtielere punten van het systeem te vervolmaken.

Iemand die een systeem heeft ontwikkeld, kan het ook te slim af zijn. Dat was ze. Benny had alle vakantieroosters voor augustus nodig, plus de bestemmingen en contactadressen in geval van nood. Die downloadde ze. Benny wist dat Leigh-Travers in het Caribisch gebied zou gaan zeilen en dat hij twee nummers had achtergelaten: zijn

mobiele nummer ende frequentie waarop hij de radio van zijn jacht zou afstellen. Julie veranderde beide nummers met één cijfer. Hoewel hij het nog niet wist, zou meneer Leigh-Travers een heel rustige vakantie tegemoet gaan, zonder te worden gestoord.

Op 6 augustus spoedde de rossige Schot zich naar het kantoor in Londen en wilde zijn olieverfschilderij terug. Hier was geen bezwaartegen. Hij was zo hulpvaardig om het opslagnummer te noemen en binnen tien minuten had een kruier het van beneden gehaald en gaf het hem terug.

Tegen het vallen van de avond zag Julie

dat de computer het schilderij had geregistreerd als binnengebracht bij het Bury St. Edmunds-kantoor voor taxatie op 31 juli, maar dat het op 6 augustus weer door de eigenaar was opgehaald.

Het laatste gedeelte veranderde ze. De nieuwe gegevens lieten zien dat het volgens afspraak was opgehaald door een bestelbusje van het Colbert Instituut.

Op de tiende vertrok meneer Leigh-Travers, die nog nooit van Deweitas had gehoord, laat staan dat hij hem had gezien, op weg naar Heathrow en Miami, om daar een aansluitende vlucht te pakken naar St. Thomas en Beef Island, waar zijn kits op hem lag te wachten. Peregrine

Slade was een van die mensen die liever niet in augustus op reis gingen. De drukte op de wegen, luchthavens en vakantieoorden was in zijn ogen een nachtmerrie. Niet dat hij in Londen bleef; hij trok zich terug in zijn landhuis in Hampshire. Lady Eleanor zou naar de villa van haar vrienden in Porto Ercolo gaan en hij kon dan alleen zijn met zijn verwarmde zwembad en een kleine maar toereikende staf. Ook zijn contactnummers stonden op het vakantierooster vermeld, dus Benny wist waar hij was.

Op de achtste vertrok Slade naar Hampshire. Op de elfde ontving hij een

handgeschreven brief; hij was van Alan Leigh-Travers.

Mijn beste Perry,

Ik schrijf dit in haast vanuit de vertrekhal. In alle drukte om weg te komen en de afdeling tiptop achter te laten voor de septemberverkoop heb ik je iets vergeten te zeggen.

Tien dagen geleden kwam er bij het Bury-kantoor een onbekende met een schilderij om het te laten taxeren. Toen het in Londen aankwam, heb ik het even bekeken. Eerlijk gezegd: een vrij afschuwelijk laat-Victoriaans olieverfschilderij van een paar dode patrijzen en een jachtgeweer. Volkomen

talentloos, en normaliter zou het direct terug zijn gegaan. Maar het had iets wat me bevreemde. Het intrigeerde me.

Je weet dat de laat-Victorianen vrijwel nooit op hout schilderden, maar altijd op linnen. Dit was een paneeltje dat me zeer oud leek, enkele eeuwen voor de Victoriaanse periode. Ik heb dergelijke panelen eerder gezien, meestal op Sebas' afdeling. Maar geen eiken, en dat intrigeerde me. Het leek een beetje op populier. En daarom kwam de gedachte bij me op dat een of andere Victoriaanse vandaal misschien een veel ouder werk had overgeschilderd. Ik weet dat het een paar centen kost, en als het allemaal

tijdverspilling blijkt te zijn geweest, dan mijn verontschuldigen, maar ik heb het naar het Colbert Instituut gestuurd om Steve Carpenter te vragen ernaar te kijken en het door te lichten. Omdat ik er niet zal zijn Steve me vertelde dat hij ook weg wil, heb ik hem gevraagd zijn rapport rechtstreeks naar jouw adres in Hampshire te sturen. Tot aan het eind van de maand,

Alan

Peregrine Slade lag op een ligstoel bij het zwembad en nippend aanzijn eerste glas gin las hij de brief tweemaal over. Ook hij was geïntrigeerd.

Eeuwenoud populierenhout hadden de Engelsen nooit gebruikt, zelfs niet

wanneer ze op hout schilderden. In Noord-Europa gebruikten ze eiken. De Italianen gebruikten populier; en hoe dikker het paneel, hoe ouder het was, omdat het met de zaagtechnieken van eeuwen geleden bijna onmogelijk was om dunne panelen te maken.

Het was niet ongevoen een oud schilderij van iemand te gebruiken en daaroverheen te schilderen en in de geschiedenis van de kunst was het een algemeen bekend feit dat er talentloze idioten waren die over een vroeger authentiek werk van waarde heen schilderden.

Gelukkig had de moderne technologie

het mogelijk gemaakt om minuscule fragmenten van hout, linnen en verf te dateren, zodat niet alleen het land van herkomst kon worden achterhaald, maar soms ook zelfs de school waaruit het afkomstig was. Ze konden ook een overgeschilderd schilderij doorlichten om te zien wat eronder zat.

Leigh-Travers had juist gehandeld, je kon nooit weten. Slade was toch van plan om de volgende dag naar Londen te gaan, voor een uiterst pijnlijk bezoek aan Marina; dan zou hij meteen even naar kantoorkunnen gaan om de gegevens te controleren.

De gegevens bevestigden alles wat er in

de brief uit Heathrow stond: een zekere Hamish McFee was het Bury-kantoor binnengestormd en had een Victoriaans stilleven achtergelaten dat De weitas heette. Het had nummer F-608 gekregen. De opslaggegevens lieten zien dat het olieverfschilderij op 1 augustus in Londen was aangekomen en op de zesde door het Colbert Instituut was opgehaald. Slade sloot het systeem af en bedacht dat hij met belangstelling het rapport van de legendarische Stephen Carpenter, die hij niet persoonlijk kende, zou afwachten. Met een blik op zijn horloge zag hij dat het in Londen zes uur 's avonds was, en een uur 's middags in het Caribisch

gebied. Een uur lang probeerde hij Leigh-Travers via zijn mobiele telefoon of zijn scheepsradio te bereiken, maar hij kreeg telkens iemand anders. Tenslotte gaf hij het op en ging naar zijn rendez-vous met Marina.

Op de achttiende liep er een vrij kleine kruier in de stofjas van het Colbert Instituut door de voordeur van het Huis van Darcy en meldde zich bij de balie. Hij had een klein olieverfschilderij bij zich, verpakt in noppenfolie.

‘Morgen, schatje. Pakje van het Colbert, zoals afgesproken.’

De jonge vrouw achter de balie keek hem nietszeggend aan. De bezorger viste

een bon uit zijn zak en las hem hardop voor.

‘Darcy-opslagnummer F-608,’ las hij. Haar gezicht klaarde op. Ze had een nummer om in de computer op de tafel achter haar te kunnen zoeken.

‘Een ogenblikje,’ zei ze. Ze draaide zich om en raadpleegde de alwetende computer. Het orakel gaf de oplossing. Ze zag dat dit nummer, in opdracht van het afwezige afdelingshoofd van Moderne Britse en Victoriaanse Kunst, uit de opslag was gehaald voor onderzoek bij het Colbert Instituut. En nu werd het teruggebracht. Ze belde een kruier. Binnen een paar minuten had ze het

ontvangstbewijs van de Colbertman ondertekend en was het ingepakte schilderij weer naar de opslagruimte gebracht.

Als ik nu nog meer tijd in dit gebouw doorbreng, dacht Trumington Gore toen hij weer buiten op het trottoir stond, mag ik ze wel huur gaan betalen. Op de twintigste bereikte het rapport van professor Stephen Carpenter per aangetekende post het buitenhuis van Peregrine Slade in Hampshire.

Terwijl hij, na een heerlijke duik in het zwembad, nog van een laat ontbijt zat te genieten, nam hij het in ontvangst. Al lezend werden zijn eieren en zijn koffie

koud. In de brief stond:

Geachte heer Slade,

Ik denk dat u inmiddels wel weet dat Alan Leigh-Travers mij, voordathij met vakantie ging, heeft gevraagd een olieverfschilderijtje te bekijken uit de laat-Victoriaanse periode dat in dit land zou zijn gemaakt.

Ik moet zeggen dat de opdracht een hele uitdaging is gebleken en uiteindelijk zeer de moeite waard.

Op het eerste gezicht leek dit schilderij, dat kennelijk De weitas heette, indrukwekkend lelijk en zonder enige verdienste. Een prulwerk van een talentloze amateur van ongeveer honderd

jaar geleden. Het was het houten paneel waarop het geschilderd was dat Alan intrigeerde, en daarom heb ik me daar ook voornamelijk op geconcentreerd.

Ik heb het paneel uit de Victoriaanse lijst gehaald en nauwkeurig bestudeerd. Het is zonder enige twijfel populierenhout, en zeer oud.

Langs de randen heb ik sporen ontdekt van zeer oude mastiek of lijm, wat erop wijst dat het waarschijnlijk een fragmentpaneel is geweest, dat ooit onderdeel is geweest van een veel groter werk – zoals een altaarstuk – waar het van afgebroken is.

Ik heb van de achterkant van het paneel

een splintertje hout verwijderden dit onderzocht op leeftijd en vermoedelijke plaats van herkomst.

Zoals u bekend zal zijn, kan de dendrochronologie niet worden toegepast op populierenhout, omdat deze boom, anders dan de eik, geen jaarringen heeft.

Niettemin heeft de moderne wetenschap een paar andere foefjes achter de hand.

Ik heb kunnen vaststellen dat dit stukje hout zo goed als zeker afkomstig is uit het gebied tussen Siena en Florence, en de moederboom zou omstreeks 1425 moeten zijn geveld. Een nader onderzoek onder een spectroscop bracht minuscule kerfjes en kloofjes aan het licht, die zijn achtergelaten

door het blad van de zaag. Een minuscule onregelmatigheid in het blad heeft sporen nagelaten die ook op andere panelen uit die periode en plaats zijn aangetroffen, waaruit blijkt dat het afkomstig is van dezelfde stapelplaats in het oude Toscane die ook door enkele van de grootste meesters uit die periode zijn gebruikt.

Het Victoriaanse schilderij van twee dode patrijzen en een jachtgeweer is zonder enige twijfel over een veel ouder werk heen geschilderd. Ik heb een klein deel van de verf verwijderd, te klein om met het blote oog iets te kunnen zien, en heb vastgesteld dat de verf eronder geen olie is, maar tempera.

Uit een nog kleiner fragment van de tempera, dat ik had verwijderd voor verder spectroscopisch onderzoek, heb ik afgeleid dat het uit precies dezelfde combinatie van ingrediënten is samengesteld die ook door diverse meesters uit die periode werden gebruikt. Ten slotte heb ik het schilderij röntgenologisch onderzocht om te zien wat eronder zat. Daaronder bevindt zich een temperaschilderij, maar door de grove dikte van de verf, die door de anonieme Victoriaanse vandaal is aangebracht, kan ik het niet duidelijk zien. Ik denk dat er op de achtergrond zich een landschap uit de genoemde periode bevindt, waaronder een paar zacht glooiende heuvels en een

klokkentoren. In het midden lijkt een weg of een spoor te lopen vanuit een ondiepe vallei. Op de voorgrond staat een soort bijbelse figuur, die de toeschouwer recht aankijkt. Ik kan de kunstenaar niet precies achterhalen, maar dit zou een meesterstuk kunnen zijn uit de periode van Cimabue, Duccio of Giotto.

*Hoogachtend,
Stephen Carpenter*

Peregrine Slade zat als aan zijn stoel genageld, met de brief voor hem op tafel. Cimabue... O god. Duccio... Jezus weende. Giotto... bloedig hellevuur.

De zenuwtic bij zijn linkeroog begon weer op te spelen. Met zijn wijsvinger

probeerde hij het getril te stoppen. Hij bedacht wat hij moest doen.

Hij moest denken aan twee recente ontdekkingen, beide (tot zijn grote frustratie) door Sotheby gedaan. In een oude kledingkast in een buitenhuis aan de kust van Suffolk had een van hun taxateurs precies zo'n paneel ontdekt, en had daarin de hand van een meester gezien. Het bleek van Cimabue te zijn, de meest zeldzame, en het had miljoenen opgebracht. Nog korter geleden had een andere man van Sotheby de inboedel van Castle Howard getaxeerd. In een portfolio, met over het hoofd gezien een laag getaxeerde tekeningen, had hij een

tekening gevonden van een treurende vrouw, met haar hoofd in haar handen; hij had een deskundigonderzoek laten uitvoeren. De tekening, onverwacht driehonderdjaar oud, bleek van Michelangelo te zijn. Vraagprijs? Acht miljoen pond. En nu leek het erop dat ook hij een kostbare schat had gevonden, in de gedaante van twee dode patrijzen. Het was duidelijk dat een tweede deal met Reggie Fanshawe nooit zou lukken. Het was nog te doen de zeer jonge Benny Evans van zich af te schudden, maar Alan Leigh-Travers was een ander verhaal. Het bestuur zou Alan geloven, ook al had hij geen kopie van de brief die hij op de

luchthaven had geschreven. Hoe dan ook, Fanshawe kon nooit meer worden gebruikt. Zo onnozel was de kunstwereld nu ook weer niet. Maar hij moest en zou zijn naam en reputatie in ere herstellen en het Huis van Darcy weer de pijler van respect maken die het van origine was geweest. Als dat niet een kerstbonus met zes nullen waard was, dan wist hij het niet meer. Binnen een uur had hij zich gewassen en aangekleed, en zat hij achter het stuur van zijn Bentley Azure op weg naar Londen.

De opslagruimte was leeg en hij kon op zijn gemak rondsnuffelen, totdat hij het item had gevonden dat als nummer F-608

stond geregistreerd.

Door de noppenfolie heen zag hij de contouren van twee dode patrijzen aan een haak. Hij nam het mee naar zijn kantoor om het aaneen nader onderzoek te onderwerpen. Mijn god, dacht hij toen hij het bekeek, het is inderdaad foeilelijk. En toch, daaronder... Het was een uitgemaakte zaak dat het onder de hamer zou gaan. Het zou moeten worden aangekocht door het Huis, en dan bij toeval moeten worden ontdekt. Het probleem was professor Carpenter. Een man die onkreukbaar was. Een man die een kopie van zijn rapport in zijn dossier had. Eenman die met grote

verontwaardiging zou protesteren wanneer een armzalige plebejer, de oorspronkelijke eigenaar van het prulwerk, werd opgelicht door ene Peregrine Slade.

Aan de andere kant: hij had niet gezegd dat het zeker was dat het verborgen schilderij een meesterwerk was, alleen dat het zo zou kunnen zijn. Er was geen wet die een veilinghuis verbood een gokje te wagen.

Gokjes betekenen risico en zijn niet altijd lonend. Hij zou de eigenaar daarom een redelijke prijs bieden, gezien het gebrek aan zekerheid...Hij klikte **VERKOOPGEGEVENS** aan en zocht Hamish McFee uit Sudbury Suffolk op.

Er was een adres. Slade schreef, frankeerde en verzond een brief waarin de armzalige McFee het bedrag van vijftigduizendpond werd aangeboden voor ‘de zeer interessante compositie’ van zijn grootvader. Om de zaak persoonlijk te houden, gaf hij zijn mobiele nummer. Hij had er alle vertrouwen in dat de sukkel erop in zou gaan, en de koopakte zou hij persoonlijk naar Sudbury brengen.

Twee dagen later ging zijn telefoon. Er klonk een zwaar Schots accent aan de lijn, en ook nog een diep beledigde.

‘Mijn grootvader was een waar kunstenaar, meneer Slade. In zijn eigen tijd werd hij miskend, maar dat was Van

Gogh ook. Ik denk dat de wereld als die zijn werk ziet eindelijk zijn talent zal erkennen. Ik kan uw aanbod niet accepteren, maar ik zal er zelf een doen. Mijngrootvaders werk verschijnt begin volgende maand op uw veiling van Victoriaanse meesters, of ik trek het terug en breng het naar Christie.'

Toen Slade de telefoon neerlegde, rilde hij. Van Gogh? Was die man niet goed snik? Maar hij had geen keus. De Victoriaanse verkoop stond gepland voor 8 september. Het was te laat voor de catalogus, die al naar de drukker was en over twee dagen klaar zou zijn. De ellendige patrijzen zouden als een later

ingebracht stuk moeten worden aangeboden. Maar hij had de kopie van zijn brief en zijn aanbod aan McFee, en had het pas gevoerde telefoongesprek opgenomen. Het aanbod van vijftigduizend pond zou erg helpen om professor Carpenter te vriend te houden, en het bestuur van Darcy zou helemaal achter hem staan wanneer er later kritiek mocht komen.

Hij zou het schilderij moeten kopen ‘voor het Huis’, en dat betekende dat er een bieder in de zaal moest zijn die precies deed wat hem werd gezegd en er toch niet uit moest zien als een Darcy-medewerker. Hij zou Bertram gebruiken, de

hoofdkruier, een man die op het punt stond met pensioen te gaan, volkomen te goeder trouw na veertig jaar diensten met de verbeeldingskracht van een oorworm.

Maar wel in staat om bevelen op te volgen. Aan de andere kant van de lijn had Trumpington Gore opgehangen en hij wendde zich tot Benny. 'Beste jongen, weet je echt waar je mee bezig bent?

Vijftigduizendpond is verdomd veel geld.'

'Vertrouw mij maar,' zei Benny. Hij klonk zelfverzekerder dan hij was. Elk uur bad hij tot de cynische god van oude meesters dat Sladete hebbertig zou zijn om de eerlijke professor Carpenter in het oor te fluisteren wat hij van plan was. Tegen

het eind van de maand waren alle stafleden weer in huis en de voorbereidingen voor de eerste grote herfstverkoop, de Victoriaanse meesters van 8 september, waren in volle gang.

Peregrine Slade zei niets over zijn eigen plannen voor die dag, en tot zijn vreugde was ook Leigh-Travers een toonbeeld van discretie door zelfs te weigeren de zaak ter sprake te brengen. Niettemin gaf Sladehem, telkens wanneer ze elkaar in een gang passeerden, een onverbloemde knipoog.

Leigh-Travers begon zich zorgen te maken. Hij had de vicevoorzitter altijd een tikkeltje vadsig gevonden en had gehoord

dat mannen op middelbare leeftijd met een slecht huwelijk wel eens een uitwedstrijdje wilden spelen. Als vader van vier kinderen hoopte hij serieus dat Slade niet een oogje op hem had.

September

De ochtend van de achtste bracht het gebruikelijke opgewonden geroezemoes met zich mee, de adrenalinekoorts die alle eentonigheid en het vervelende werk om het kaf van het koren te scheiden weer goedmaakt. Slade had de eerbiedwaardige hoofdkruier Bertram gevraagd om vroeg op het werk te zijn en had hem tot in de

kleinste bijzonderheden voorgelicht. Bertram was veertig jaar bij het Huis van Darcy in dienst geweest en had vijf wisselingen van de wacht meegemaakt. Als jongeman was hij, net uit militaire dienst en in zijn vaders voetsporen tredend, bij het afscheidsfeestje van de oude heer Darcy geweest, de laatste van de tak. Hij was een echte heer; zelfs de laatst in dienst getreden kruier was voor het feestje uitgenodigd. Zulke mensen had je tegenwoordig niet meer.

Hij was de laatste man in het gebouw die tijdens het werk nog een bolhoed droeg; in zijn loopbaan had hij meesterstukken die samen biljoenenwaard

waren de gangen op en af gedragen, en nog nooit had hij er een beschadigd.

Tegenwoordig zat hij met zijn walrussnor in zijn kantoortje eindeloos koppen thee te drinken. Zijn orders waren eenvoudig: hij moest achterin zitten, in zijn blauwe kamgaren pak, en gewapend met een biednummer, en hij moest maar voor één werk bieden. Om te voorkomen dat hij het verwarde met een ander stilleven, waren hem de twee verfomfaaide patrijzen aan de haak getoond. Hem was gezegd om de titel *De weitas* te onthouden, die meneer Slade vanaf het podium met heldere stem zou aankondigen.

Tot slot was hem voor alle zekerheid nog door Slade gezegd om op zijn gezicht te letten. Als hij het niet helemaal zeker wist en Slade wilde dat hij bood, zou hij hem een snel knipooje met zijn linkerooggeven. Dat was voor de oude bediende het signaal om zijn kaartje omhoog te steken. Bertram ging voor de vierde keer een kop thee halen en zijn blaas legen. Het laatste waar Slade behoefte aan had was om op het cruciale moment zijn knechtje naar de wc te zien schuifelen.

Alan Leigh-Travers had een achtenswaardige selectie schilderijen uitgekozen. De sterren van de show waren

twee prerafaëlieten, een Millais uit de nalatenschap van een onlangs overleden verzamelaar en een Holman Hunt die al sinds jaren niet meer op de markt was geweest. Deze werden op de voet gevolgd door twee schilderijen van paarden van John Frederick Herring en een zeilschip bij storm van James Carmichael. De verkoop begon klokslag tien uur. Het bieden ging vlot en de zaal was vol; er zaten zelfs mensen tegen de achterwand. Slade had driestilleven, waaronder geschoten wild en jachtgeweren, en hij besloot het Schotse werk als een niet in de catalogus opgenomen schilderij aan deze partij toe te voegen. Niemand zou

verbaasd zijn en de zaak zou binnen enkele minuten zijn gepiept. Toen hij de verzamelde menigte begroette, was hij de opgewektheid zelve.

Alles verliep goed. Achterin zat Bertram die met zijn kaart op zijn schoot voor zich uit staarde. Hij had de magische woorden *De weitas* nog niet gehoord.

Op het podium stond een stralende, zelfs joviale Slade, toen de stukken voor bijna de taxatiewaarde, of voor meer, van de hand gingen. De meeste bidders kende hij van gezicht, maar er waren er een stuk of tien die hem onbekend waren. Zo nu en dan weerkaatste het licht van een van de plafonddampen in de dikke

brillenglazen van een in een donkerpak geklede man die op de derde rij van achteren zat. Tijdens een korte pauze, toen het ene schilderij werd weggebracht en een ander op de ezel werd geplaatst, wenkte hij een van de meisjes die naast hem stonden. Zich vooroverbuigend mompelde hij: 'Wie is de Japanner op de derde rij van achteren aan de linkerkant?' Het meisje glipte weg.

Bij de volgende schilderijenwisseling was ze weer terug en drukte hem een stukje papier in de hand. Hij bedankte met een knikje. Toen hij het openvouwde, las hij: *Yosuhiko Yamamoto, Osaka Galerie, Tokyo en Osaka*. Hij heeft een

kredietbrief van de bank van Tokyo voor één miljard yen overhandigd. Slade straalde. Ongeveer twee miljoen pond te besteden. Geen probleem. Hij was er zeker van dat hij de naam Yamamoto eerder had gehoord of gelezen. Hij had gelijk: dat was de admiraal die Pearl Harbour had gebombardeerd. Hij werd niet geacht te weten dat een naamgenoot met een soortgelijke missie nu weer in Knightsbridge was, of dat de brief van de bank van Tokyo een van de computercreaties van Julie Day was.

Tijdens het eerste gedeelte van de veiling bracht Yamamoto diverse malen een bod uit, maar hij zette nooit door en

trok zich voortijdig terug. Toch had hij achter zijn ondoordringbare dikke glazen zijn betrouwbaarheid als onvervalste bieder bewezen. Het eerste van de vier stillezens arriveerde. De drie genummerde waren allemaal van vrij onbelangrijke kunstenaars en gingen weg voor een prijs tussen de vijf- en tienduizend pond. Toen het derde was weggehaald, zei Slade met kwajongensachtige humor: ‘Er is een vierde stilleven dat niet in uw catalogus staat vermeld. Een nakomertje. Een charmant schilderijtje van de Schot Collum McFee.’

Colley Burnside had de verleiding niet kunnen weerstaan om tenminste iets van

zijn voornaam in de naam van de kunstenaar te verwerken. Het was de enige erkenning die hem ooit ten deel zou vallen. ‘Getiteld *De weitas*,’ zei Slade heel duidelijk. ‘Wat wordt er geboden? Hoor ik duizend?’

Bertram stak zijn kaart omhoog.

‘Duizend achterin. Iemand meer dan duizend?’

Er ging nog een kaart omhoog. De man moest bijziend zijn. De overige bieders, handelaren, verzamelaars, agenten en galeriehouders kregen iets in hun blik wat grensde aan ongeloof.

‘Tweeduizend tegen u geboden, meneer,’ zei Slade, terwijl hij naar Bertram

keek. Hij liet zijn linkerooglid eventjes zakken. Bertram stak zijn kaart omhoog.

‘Drieduizend pond,’ zei Slade. ‘Hoor ik vier?’

Het was doodstil. Toen knikte de Japanner. Slade wist niet wat hij hiervan moest denken. Het dikke, zwarte haar met daarin grijze strepen kon hij zien, maar de amandelvormige ogen gingen schuil achter de dikke brillenglazen.

‘Was dat een bod, meneer?’ vroeg hij.

‘Hai,’ zei Yamamoto, en hij knikte opnieuw. Hij klonk als Toshiro Mifune in Shogun.’

Als u zo vriendelijk zou willen zijn uw biedkaart omhoog te houden, meneer

Yamamoto,' zei Slade. Hij pijnigde zijn hersens hoe hij een Japanner in zijn eigen taal moest toespreken. De man uit Tokyo zei duidelijk: 'Ah, so,' en stak zijn kaart omhoog.

'Vierduizend pond,' zei Slade. Hij bleef kalm, al had hij nooit verwacht dat er iemand tegen de onverstoorbare Bertram zou opbieden.

Op het signaal stak Bertram zijn kaart weer omhoog. De verbijstering in de zaal was niets vergeleken bij wat Alan Leigh-Travers voelde, die tegen de achterwand leunde. Hij had *De weitas* nooit eerder gezien of erover gehoord, en als dat wel zo was geweest, zou het met het

eerstvolgende bestelbusje onderweg zijn naar Suffolk.

Als Slade een extra nummer aan zijn veiling wilde toevoegen, buiten de catalogus om, had hij dat toch wel kunnen zeggen? En wie was McFee? Hij had nog nooit van hem gehoord. Misschien de voorouder van een of ander jachtvriendje van Slade! Niettemin had het nu al vijfduizendpond opgebracht, god mocht weten hoe, dus wat deed het ertoe? Een respectabele prijs voor dit prutswerk. De provisie zou de wijnvoorraad van de afdelingshoofden voor enige tijd op peil kunnen houden. In het volgende halfuur lukte het Leigh-Travers niet om zijn

kalmte te bewaren. De Japanse galeriehouder, wiens achterhoofd hij kon zien, bleef maar knikken en 'hai' zeggen, terwijl iemand achter een pilaar, verder achterin, die hij niet kon zien, zijn kaart omhoog bleef houden. Wat waren ze in godsnaam aan het doen? Het was een miserabel prulwerk, dat kon iedereen zien. In de zaal hing een doodse stilte. De prijs passeerde de vijftigduizend pond.

Leigh-Travers begon met zijn voeten te schuifelen en wrong zich langs de achterwand totdat hij bij de pilaar kwam en erachter keek. Hij kreeg bijna een hartaanval. De mysterieuze bieder was Bertram. Dat kon alleen maar betekenen

dat Slade het kocht voor het Huis.

Lijkbleek ving Leigh-Travers vanaf het andere eind van de zaal Slades blik op.

Slade grinnikte en gaf hem de zoveelste wellustige knipoog. Nu was er geen twijfel meer mogelijk. Zijn vicevoorzitter was rijp voor het gekkenhuis. Hij haastte zich de zaal uit en liep naar de balie, greep een telefoon en belde het kantoor van de voorzitter om Phyllis te vragen hem wegens een dringende zaak door te verbinden met de hertog van Gateshead.

Nog voordat hij weer terug was in de zaal had het bieden de honderdduizendpond bereikt, en nog wist Yamamoto van geen ophouden. Slade

ging nu met tienduizend omhoog en begon zich vreselijk zorgen te maken. Alleen hij wist dat er onder de twee patrijzen miljoenen ponden verborgen lagen. Waarom bood die Japanner dan? Wist hij ook iets? Onmogelijk, het schilderij was bij Bury St. Edmunds binnengebracht. Had professor Carpenter ergens zijn mond voorbijgepraat? Eveneens onmogelijk. Vond Yamamoto het schilderij gewoon mooi? Had hij dan helemaal geen smaak? Dacht hij dat de magnaten van Tokyo en Osaka zijn galerieën zouden binnenstromen om deze rotzooi te kopen?

Er was iets misgegaan, maar wat? Hij

kon Yamamoto niet weigeren als bidder, niet ten overstaan van de hele zaal, maar met de wetenschap wat er onder de patrijzen zat, kon hij ook Bertram niet verzoeken om te stoppen en zo het werk naar Japan laten gaan. De rest van de bidders realiseerde zich dat er iets hoogst merkwaardigs aan de hand was. Geen van hen had ooit zoiets meegemaakt. Op de ezel stond een afschuwelijk prutswerk, dat normaliter alleen maar op een rommelmarkt te koop zou worden aangeboden, en twee bidders dreven de prijs torenhoog op. De ene was een vreemde oude vent meteen walrussnor en de andere een onverbiddelijke samoerai.

De eerste gedachte die bij iedereen opkwam was: inside information.

Iedereen wist dat je in de kunstwereld niet al te veel scrupules moest hebben en dat in vergelijking met de kneepjes van het vak een Corsicaanse messentrekker een heilige was. Iedere veteraan in de zaal herinnerde zich nog het waargebeurde verhaal van de twee handelaren die in een haveloos oud buitenhuis een miserabele veiling bijwoonden, toen een van hen een stilleven van een dode haas in het trappenhuis zag hangen. Het schilderij was niet eens tentoongesteld. Maar ze waagden een gokje en kochten het. De dode haas bleek het laatste schilderij te

zijn dat door Rembrandt was gemaakt. Maar de oude Harmenszoon kon op zijn sterfbed en half verlamd toch niet deze afschuwelijke patrijzen hebben afgeleverd? Dus ze tuurden en tuurden, maar konden geen verborgen talent ontdekken. En het bieden ging door.

Bij tweehonderdduizend pond was er enige beroering bij de deuropening, toen de mensen opzij gingen en de hertog van Gateshead binnenglipte. Als een gier die op een prooi aast, stond hij tegen de achterwand. Bij tweehonderdveertigduizend pond begon Slades zelfbeheersing het te begeven. Op zijn voorhoofd glinsterden

zweetdruppeltjes, waarin zich de felle schittering van de lampen spiegelden. Zijn stem was enige octaven omhooggeschoten. Er was iets in hem wat erom schreeuwde deze vertoning een halt toe te roepen, maar hij was er niet toe in staat. Zijn zorgvuldig ontworpen scenario liep helemaal uit de hand.

Bij een kwart miljoen begon de tic bij zijn linkeroog op te spelen. Aan de andere kant van de zaal zag de oude Bertram het eindeloze geknipper en ging gewoon door met bieden. Slade wilde hem nu laten stoppen, maar Bertram kende zijn orders: één knipoog, één bod.

‘Tegen u, meneer,’ snerpte hij tegen de

dikke brillenglazen uit Tokyo. Er volgde een lange stilte. Slade bad dat er eindelijk een eind aan de nachtmerrie zou komen. Met heldere stem zei Yamamoto: 'Hai.' Slades linkeroog was aan het knippen als het zwaailicht van een ambulance, en Bertram stak dus zijn kaart weer omhoog. Bij driehonderdduizend pond fluisterde Leigh-Travers als een woesteling iets in het oor van de hertog en de gier zette zich doelgericht in beweging en stevende op zijn werknemer Bertram af. In de doodstille zaal waren alle ogen op de Japanner gericht. Deze stond plotseling op, legde zijn kaart op zijn stoel, boog formeel naar Peregrine Slade en liep

richting deur. Als de Rode Zee voor Mozes week de menigte uiteen.

‘Eenmaal,’ zei Slade zwakjes,
‘andermaal.’

Met een zware dreun kwam zijn hamer neer, en de zaal ontplofte. Zoals altijd wanneer er een eind komt aan een ondraaglijke spanning, wilde iedereen iets tegen degene naast hem zeggen. Slade kwam weer enigszins bij zijn positieven, veegde zijn voorhoofd af, gaf de rest van de veiling over aan Leigh-Travers en daalde het podium af. Bertram, wiens taak er nu op zat, liep richting zijn hok om een vers kopje thee te zetten.

De hertog boog zich naar de

vicevoorzitter en beet hem toe:

‘Mijnkantoor. Binnen vijf minuten!’

‘Peregrine,’ begon hij, toen ze alleen waren in de voorzitterskamer. ‘Perry’ of ‘beste kerel’ was er niet meer bij. Zelfs de façade van vriendschappelijkheid was verdwenen.

‘Mag ik vragen wat dit in godsnaam moest voorstellen?’

‘Ik leidde een veiling, meneer.’

‘Sla niet zo’n toon tegen me aan. Dat weerzinwekkende prutswerk van twee patrijzen, dat was rotzooi.’

‘Op het eerste gezicht.’

‘Je hebt het gekocht. Voor het Huis. Waarom?’

Uit zijn vestzak haalde Slade de twee pagina's tellende brief en het rapport van professor Carpenter van het Colbert Instituut. 'Ik hoop dat dit verklaart waarom. Ik had het voor hoogstens vijfduizendpond moeten kunnen hebben. Als die krankzinnige Japanner er niet was geweest, had ik het daar ook voor gekregen.' In het binnenvallende zonlicht las de hertog van Gateshead het rapportzorgvuldig door, en zijn gelaatsuitdrukking veranderde. Zijn voorouders hadden zich al moordend en plunderend een weg naar de top gebaad, en net zoals bij Benny Evans stroomt het bloed waar het niet gaan kan.

‘Dat is een heel ander verhaal, beste kerel, een volkomen ander verhaal. Wie weet hier verder nog van?’

‘Niemand. Vorige maand heb ik het rapport thuis ontvangen, en ik heb het voor mezelf gehouden. Stephen Carpenter en ik weten ervan. Dat is het. Hoe minder, hoe beter, leek me.’

‘En de eigenaar?’

‘Een of andere idiote Schot. Om ons in te dekken heb ik hem vijftigduizendpond geboden. De idioot heeft het afgewezen. Ik heb mijnbrief en de bandopname van zijn afwijzing. Nu zou ik natuurlijk willen dat hij het wel had aangenomen. Maar ik wist van tevoren niet dat die krankzinnige

Japanner er zou zijn. Hij heeft het verdomme bijna voor onze neus weggekaapt.'

De hertog dacht enige ogenblikken na. Er zoemde een vlieg bij het raam; hij maakte in de stilte lawaai als een kettingzaag.

'Cimabue,' mompelde hij, 'Duccio. Grote god, zoiets hebben we in jaren niet in huis gehad. Zeven, acht miljoen? Luister, maak het zo gauw mogelijk in orde met de eigenaar. Je hebt mijn toestemming. Wie wil je het laten restaureren, het Colbert?'

'Het is een grote organisatie met een heleboel medewerkers. Er wordt gekletst.

Ik zou Edward Hargreaves willen gebruiken. Hij is een van de besten ter wereld, werkt alleen en zwijgt als het graf.'

'Goed idee. Aan de slag. Het is aan jou. Zodra de restauratie klaar is, moet je het me laten weten.'

Edward Hargreaves werkte inderdaad alleen, een stugge, gesloten man met een eigen studio in Hammersmith. In het restaureren van beschadigde of overgeschilderde oude meesters was hij onovertroffen. Hij las het Carpenter-rapport en dacht erover contact op te nemen met de professor om met hem te overleggen. Maar het hoofd van de restauratieafdeling van Colbert zou geen

mens zijn als hij zich niet diep beledigd voelde wanneer de aanzienlijke provisie naar iemand anders ging, en dus besloot Hargreaves om niets te zeggen. Maar hij kende het Colbert Instituut en de signatuur van de professor, en dus kon hij het rapport gebruiken als uitgangspunt voor zijn eigen werk. Toen Slade het Schotse stilleven persoonlijk bij de studio afgaf, zei hij tegen de vicevoorzitter van Darcy dat hij twee weken nodig zou hebben.

Hij plaatste het op een ezel bij het raam aan de noordkant, en tweedagen keek hij er alleen maar naar. De dikke Victoriaanse olieverf zou uiterst behoedzaam moeten

worden verwijderd om het meesterwerk daaronder niet te beschadigen. Op de derde dag begon hij te werken.

Twee weken later kreeg Slade een telefoontje. Hij was opgewonden.

‘En, mijn beste Edward?’

‘Het werk is klaar. Wat er onder het stilleven zat, is nu volledig zichtbaar.’

‘En de kleuren? Zijn ze nog even fris als op de dag dat ze werden aangebracht?’

‘O, zonder enige twijfel,’ zei de stem aan de andere kant.

‘Ik kom eraan,’ zei Slade.

‘Misschien is het beter als ik met het schilderij naar jou toe kom,’ zei Hargreaves voorzichtig.

‘Uitstekend,’ straalde Slade. ‘Mijn Bentley is binnen een halfuur bij je.’

Hij belde de hertog van Gateshead.

‘Goed werk,’ zei de voorzitter. ‘Laten we het onthullen. Op mijn kantoor, twaalf uur.’

Om vijf voor twaalf zette een kruier een ezel in het kantoor van de voorzitter en ging weer weg. Klokslag twaalf uur kwam Edward Hargreaves de kamer binnen, met het temperapaneel in een zachte deken gewikkeld en vergezeld door Peregrine Slade. Hij plaatste het schilderij op de ezel. De hertog had een fles Dom Perignon opengemaakt. Hij bood beide gasten een glas aan. Slade nam het aan,

Hargreaves wimpelde het af.

‘En?’ straalde de hertog. ‘Wat is het? Een Duccio?’

‘Eh..., deze keer niet,’ zei Hargreaves.

‘Ik laat me verrassen,’ zei Slade.

‘Een Cimabue?’

‘Dat ook niet.’

‘Ik kan niet langer wachten,’ zei de hertog.

‘Vooruit, til de deken op.’

Dat deed Hargreaves. Het schilderij voldeed inderdaad aan de beschrijving van het Colbert: prachtig uitgevoerd en exact in de stijl van de vroege Renaissance van Florence en Siena. De achtergrond was een middeleeuws landschap met zacht

glooiende heuvels en in de verte een oude klokkentoren. Op de voorgrond één enkele figuur. Het was een ezel, of een bijbelse ezel, die de toeschouwer verloren aanstaarde. Zijn lid hing slap naar beneden, alsof er zojuist flink aan was getrokken. In het middelste gedeelte bevond zich inderdaad een ondiepe vallei waar een spoor doorheen liep. Op het spoor, dat uit de vallei tevoorschijn kwam, stond een kleine maar volledig herkenbare Mercedes-Benz.

Hargreaves keek naar een punt in de ruimte. Slade dacht dat hij terplekke aan een hartaanval zou bezwijken, hoopte toen dat dit ook zou gebeuren, en werd

vervolgens bang dat het niet zou gebeuren. De hertog van Gateshead, een product van vijf eeuwen goede manieren, voerde een innerlijke strijd om zijn zelfbeheersing te bewaren. Ten slotte wonnen de goede manieren het, en zonder iets te zeggen schreed hij de kamer uit.

Een uur later verliet de edelachtbare Peregrine Slade het gebouw opeen meer permanente basis.

Epiloog

De rest van de maand september gebeurde er niet veel. Als reactie op dagelijkse telefoontjes had de kioskhouders uit

Sudbury bevestigd dat er een tweede brief, voorzien van een logo in reliëf, voor de heer McFee was gekomen. Vermomd als de rossige Schot was Trumpy er per trein heen gegaan om deze persoonlijk op te halen. De envelop bevatte een cheque van tweehonderdvijfenzestigduizendpond van het Huis van Darcy.

Met gebruikmaking van een paar prachtig in elkaar gezette e-documenten van Julie opende hij een rekening bij Barclays Bank in St. Peter Port te Guernsey, een van Englands laatste belastingparadijzen.

Toen de cheque was overgeboekt en bijgeschreven, ging hij per vliegtuig een

dagje heen en weer en opende een andere rekening op naam van Trumpington Gore bij de Royal Bank of Canada, even verderop in de straat. Toen ging hij naar Barclays en boekte de hele rekening van Hamish McFee over op Gore. De assistent-manager bij Barclays verbaasde zich over de snelheid waarmee de rekening van de Schot werd geopend en gesloten, maar deed niet moeilijk. Bij de Canadezen, die de Engelse belastingwetten aan hun laars lappen, vroeg Trumpy twee bankcheques aan.

De ene, van dertienduizendtweehonderdvijftig pond, ging naar Colley Burnside, die nu kon

gaan mijmeren over zijn laatste levensjaren waarin hij zich in alle genoegzaamheid op een zee van goede wijn kon laten voortdrijven.

Trumpy nam voor zichzelf zeventienhonderdvijftig pond in contanten op als 'zakgeld'. De tweede cheque was voor Benny Evans en Julie Day samen, ten bedrage van honderdvijftigduizend pond. De resterende honderdduizend pond wilden de hulpvaardige Canadezen graag omzetten in een lijfrente, die Trumpington Gore voor de rest van zijn leven zou verzekeren van ongeveer duizend pond per maand. Benny en Julie trouwden en keerden terug naar Lancashire, Benny's

geboorteplaats, waar hij een kleine kunstgalerie opende en zij freelance-computerprogrammeur werd. Binnen een jaar waren haar geblondeerde haren uitgegroeid, was haar gezicht ontdaan van alle versierselen en kregen ze een tweeling, twee jongetjes.

Toen Trumpy van de Kanaaleilanden terugkwam, was er een brief voor hem van Eon Productions. Daarin stond dat Pierce Brosnan, met wie hij een rolletje had gespeeld in Goldeneye, hem in de volgende Bond-film een veel grotere rol wilde geven. Iemand gaf Charlie Dawson een tip, die, met behulp van de zich verkneukelende professor Carpenter,

zorgde voor hét kunstschandaal van de afgelopen tien jaar. De politie is nog steeds op zoek naar Hamish McFee en Yosuhiko Yamamoto, maar bij Scotland Yard zijn de verwachtingen niet erg hooggespannen. Marina heeft haar memoires verkocht aan de News of the World. Lady Eleanor Slade heeft meteen een afspraak gemaakt met Fiona Shackleton, de nestor van de Londense advocaten voor scheidingszaken. Er werd een regeling getroffen waarbij Peregrine zijn manchetknopen mocht houden. Hij vertrok uit Londen, en het laatste gerucht is dat hij een louche bar in Antigua runt. De hertog van Gateshead moet nog steeds

bij Whitezijn eigen drankjes kopen.